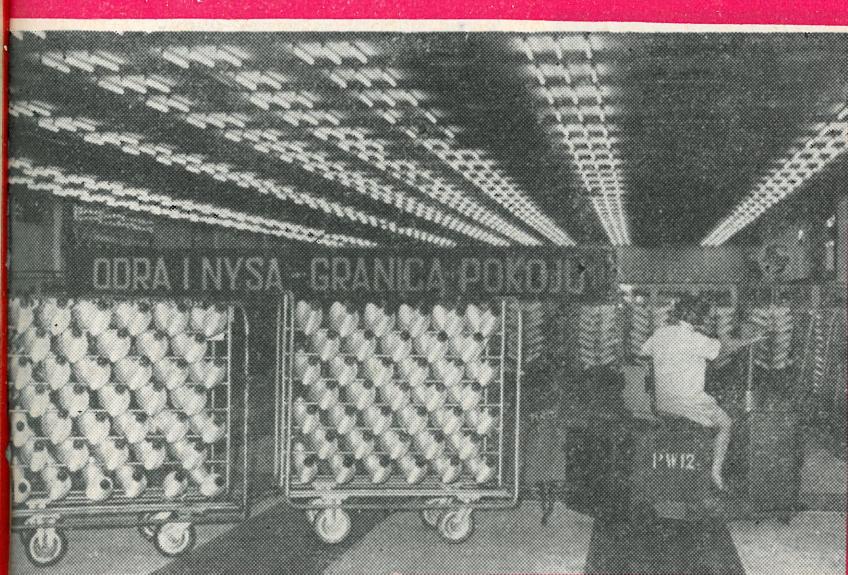

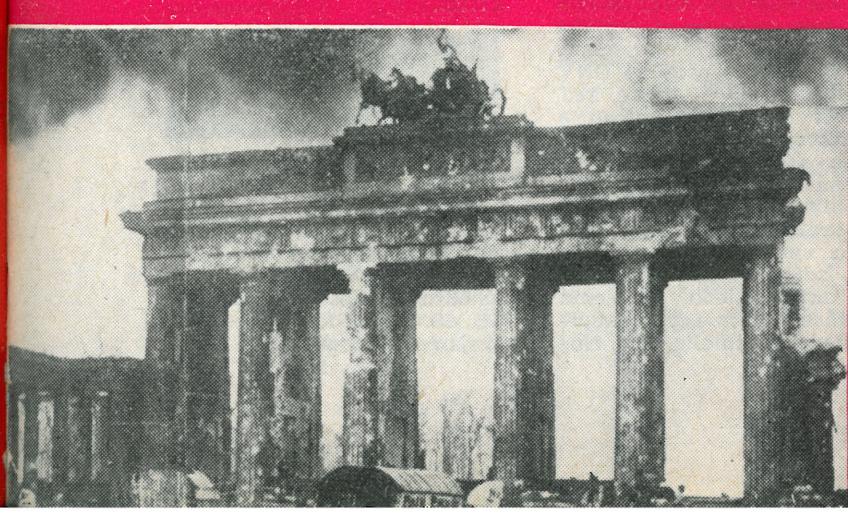
ŽIVOT

KULTURNÉ SOCIÁLNÍ ČASOPIS
MÁJ - MAJ - KVĚTEN Nr 5 1970 - CENA 1

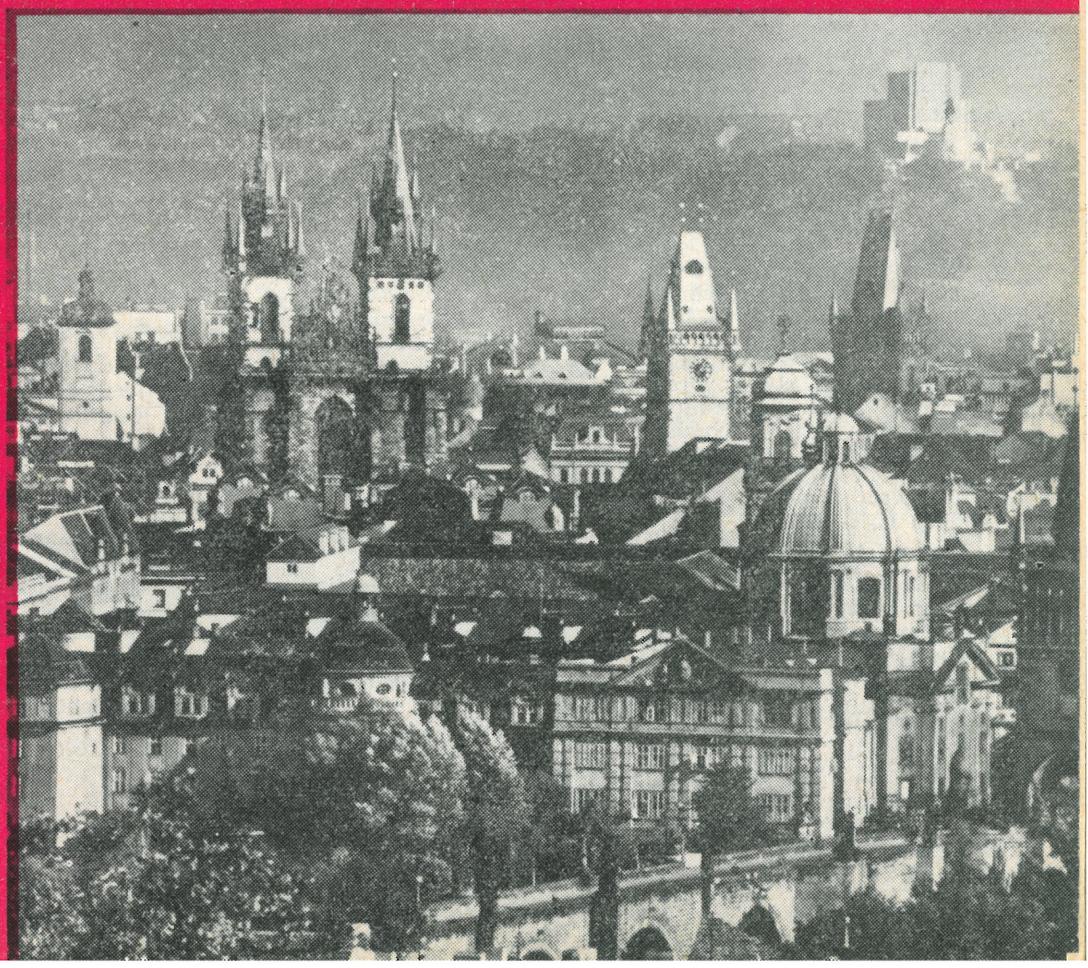
V máji tohto roku oslavujeme veľa dôležitých výročí. Predovšetkým tradičný sviatok pracujúcich, 25. výročie návratu západných a severných území k Poľsku a zároveň štvrtstoročie od skončenia druhej svetovej vojny a oslobodenia bratského Československa. Práve týmto udalostiam venujeme mnohé články v našom májovom čísle.

PRI PRÍLEŽITOSTI 25. VÝROČIA OSLOBODENIA CESKOSLOVENSKA MY, CESI A SLOVÁCI POĽSKÍ OBCANIA, SPOLU S CEĽÝM POĽSKÝM NÁRODOM ZASIELAME NÁRODOM CESKO-SLOVENSKA BLAHOZELANIA, POZDRAVY A ZELAME ĎALŠI ROZVOJ A ĎALŠIE ÚSPĚCHY V BUDOVANI SOCIALIZMU A UPEVNŇOVÁNI MIERU.

UV KULTÚRNEJ SPOLOČNOSTI ČECHOV A SLOVÁKOV V POĽSKU REDAKCIA ŽIVOT

W 1947 R. WŁADYSŁAW GOMUŁKA „WIESLAW” — SEKRETARZ GEN.
KK PPR, WICEPREMIER RZĄDU I MINISTER ZIEM ODZYSKANYCH
(1945–1948)

„...Historia dala nam dzisiaj jedyną okazję dla odrodzenia Polski w granicach piastowskich. Powracamy na nasze ziemie nad Odrą, Nysą Lużycką i nad Bałtykiem. Likwidujemy krzywdę wyrządzoną nam przed wiekami przez zaborczość krzyżacką. Likwidujemy germanizm, głęboko w te ziemie wkorzeniony. Przywracamy je polskością...“

Z PRZEMÓWIENIA WICEPREMERA WŁADYSŁAWA GOMUŁKI
W DRUGIM DNIU OBRAD VIII SESJI KRN.

23 VII 1945 r.

Tento rok uplynie dvadsať päť rokov od návratu západných a severných území k Poľsku. Pozrime do Kalendára: 22.I.1945 — bol oslobođený Olštín, 24.I. — Opole, 15.II. — Zelená Hora, 4.III — Košařín, 26.IV. — Štetín, 7.V. — Vratislav.

Dnes, keď od oných dní uplynulo štvrtstoročie, toto územie sa stalo súčasťou jednotného organického celku celej krajiny. Zvykli sme si považovať za samozrejmé, že rozvoj tohto územia sa stal faktom nášho celonárodného rozvoja. Aby sme však mohli správne pochopiť podstatu premien, ktoré nastali, musíme sa obzrieť do minulosti vzdialenej nie tak rokmi ako zmenami, ktoré počas uplynulých 25 rokov nastali.

V prvom období po vojne podstatnú úlohu zohralo tu vtedajšie ministerstvo pre znovuzískané územie. Ako vieme, hýbnou silou v organizácii a neskôr v práciach ministerstva bola Poľská robotnícka strana, ktorá viedla na začiatku tento historický proces a ktorého výsledkom je dnešná tvár západného a severného územia.

Pre konceptu poľských západných hraníc na Odre, Nise a Baltskom mori, ktorú v rokoch okupácie nastolila PRS, boli charakteristické predovšetkým dva činitele: politický realizmus a dôslednosť realizácie. Práve preto PRS sa prejavila ako vedúca, zorganizovaná politická sila a udržala si

toto prvenstvo a iniciatívu na ceste jedinečných politických, hospodárskych a národných premien na tomto území.

Pre prvé obdobie obnovovania poľskej tvárnosti znovuzískaného územia boli charakteristické tisíce ľažkostí. Bolo to skutočné putovanie národov (celkom sa tu do 1948 osídlilo asi päť miliónov Poliakov) a nastolovanie novej vlády sa od základov konalo na území strašne spustošenom vojnou. Bolo tu zničených skoro 40% priemyslu, 40% miest ležalo v ruinách a viac ako 60% železničných tratí bolo nečinných. Boli zničené mestá, ako Vratislav, Štetín, Elbląg, Kołobrzeg, Głogów. Stodvadsať štyri tisíc vidieckych gazdovstiev bolo zničených čiastočne alebo úplne. V poľnohospodárstve sme na znovuzískanom území mali iba desatinu predvojnového stavu koní a 14% počtu dobytka.

Dnes si iba ľažko vieme predstaviť one obrovské úlohy, ktoré stáli pred poľskou spoločnosťou. Veď išlo o osídlenie, rekonštrukciu a obhospodávanie tretiny územia Poľska.

Popri obetavosti a spontánnosti, ktoré boli vtedy priznačné pre prácu na tomto území nechýbali ani živelné a nekontrolované procesy. Aby sa čo najskôr likvidovali nežiadúce zjavy, bolo nevyhnutné utvoriť ústredné stredisko, ktoré by určovalo a rea-

lizovalo štátnu politiku na tomto území. Práve preto 13. novembra 1945 vzniklo ministerstvo pre znovuzískané územie, ktorého vedením bol poverený generálny tajomník Poľskej robotníckej strany a vtedajší podpredseda vlády Władysław Gomułka.

Sirokú pracovnú náplň tohto rezortu najlepšie ilustruje množstvo zriadených odborov a úradov: odbor verejnej administratívy, osídlenia, zásobovania a obchodu, štátneho majetku (neskôr zmenený na odbor likvidácie), plánovania a koordinácie, inšpekcie a kontroly. Ministerstvu podliehal Štátny repatriačný úrad a od augusta 1946 aj Úrad hlavného splnomocnenca pre osivovú akciu.

V októbre 1946 pri ministerstve zriadili Výbor pre zahraničné veci znovuzískaného územia. Ministerstvo malo aj vedecko-výskumné ústavy: Vedeckú radu pre otázky znovuzískaného územia a Študijnú kanceláriu osidlenecko-presídlovacie v Krakove. MZÚ financovalo práce iných vedeckých inštitúcií, ako Západného ústavu v Poznani, Baltského ústavu v Gdyni a Sileskeho vedeckého ústavu v Katowiciach.

Zriadením MZÚ začalo sa obdobie rekonštrukcie, ktoré bolo počiatkom etapy stabilizácie a upevňovania štátneho aparátu na tomto území.

(„Perspektywy“ 6.II.1970 r.)

Z ORGANI- ZAČNÉHO ŽIVOTA KSČaS

ZELOV

Výbor zelovského oddielu Kultúrnej spoločnosti Čechů a Slovákov v Poľsku dne 22. března 1970 prijal usnesení o vykonání společenských záväzků pri príležitosti stého výročí narozenia V. I. Lenina, Svátku práce, 25. výročia osvobozenia Československa a 22. července, jejichž účelom je zlepšenie stavu kulturných miestností a příslušných objektů.

V rámci týchto činů bude:

natréná podlaha ve dvou příslušných miestnostech —

barva (5 krabic
à 35,— zł) 175,— zł
štěnce (2 kusy
à 25,— zł) 50,— zł
16 prac hodin
(à 10,— zł) 160,— zł
celkem 385,— zł

postavena nová brána —

materiál: dřevo	400,— zł
hřebíky (2 kg à 5,— zł)	10,— zł
24 prac. hodin (à 10,— zł)	240,— zł
celkem	650,— zł

ního výboru v Zelově — reprezentují částku 3822,50 zł.

Kromě toho se všichni členi zúčastní veřejných prací organizovaných jejich místem práce.

Za výbor:

JAN NOVAK

ODPOVĚD NA VÝZVU LUBINA SPOLEČENSKE ZÁVÄZKY SLOŽEK KSČaS v POLSKU

vydlážděn chodník od brány ke vchodu —

0,5 m ³ cementu (à 67,50 zł)	337,50 zł
5 fűr štěrku (à 150,— zł)	750,— zł
3 fűry navážky (à 100,— zł)	300,— zł
40 prac. hodin (à 10,— zł)	400,— zł
celkem	1787,50 zł

uklizeno okolí, prořezány a osetřeny stromy, keře a trávníky —

100 prac. hodin (à 10,— zł)	1000,— zł
--------------------------------	-----------

Společenské závazky, které vykonají členi KSČaS Obvod-

KREMPACHY

Odpovedajúc na výzvu báňovíkov z Lubina, naša obec Krempachy v rámci svojpopomocných prác dokončí cestu v obci a položí asfalt na tejto ceste v dĺžke 300 metrov.

Dalej dokončíme výstavbu chodníkov, upravíme kvetinové hriadky a budeme regulovať potok Krenty v dĺžke 150 metrov. Hodnota týchto prác bude asi 150 000 zł.

Alojz Galuš

VOL'BY V MIESTNYCH SKUPINÁCH

TRIBŠ

Na volebnú schôdzku v Tribši prišli ss. Szauder a Leśniak z OV PZRS, súdr. Bochenek z vnútorného oddelenia prezidia VNV a súdr. Marzec z prezidia ONV v Nowom Targu, ako aj zástupcovia Obvodu a UV KSČaS. Na začiatku schôdzky prednesli správu odstupujúceho výboru a volebný program ÚV KSČaS. Pred voľbami nového výboru a delegátov sa rozprúdila diskusia.

Ako to už býva na našich schôdzkach, v diskusii sa vrávilo o organizačných otázkach, ako aj o otázkach zaujímajúcich všetkých zhromaždených.

Z našich problémov sa hovorilo o nevyhnutnosti doplnovania miestnej knižnice slovenskými knihami a potrebe vyučovať deti slovenčinu a konštatoval, že keď sa deti neučia slovenčinu a konštatoval, že keď rodičia v súlade s predpismi prihlásia deti na výučbu tohto jazyka, niesú nijakej prekážky, aby sa v miestnej škole slovenčina začala vyučovať. Mnohí krajania zdôrazňovali nevyhnutnosť aktívnejšieho zapojenia do práce v miestnej skupine mládeže a inteligencie. No-

vemu výboru miestnej skupiny uložili, aby vypracoval plán konkrétnej činnosti podľa miestnych možností. Krajania o. žiadali, aby sa prihliadlo na ich požiadavku organizovať výlety do ČSSR.

Okrem toho sa na schôdzi diskutovalo o všeobecných otázkach, ako napr. o otázkach dopravy. Krajania sa stažovali, že prichádza veľmi málo autobusov do Tribša, čo vyvoláva problémy s cestovaním, najmä pokial ide o cesty do sídla okresu. Obec by chcela v rámci svojpopomocných prác vystavať vodovod, no nemajú rúry. Chceli by vybudovať aj sklad, a preto počítajú s podporou a iniciatívou občanov.

Celkové možno povedať, že schôdza bola živá, konkrétna pri diskusii a pri formulovaní návrhov. Celkom iste znamená prínos k značnému oziveniu práce miestnej skupiny v Tribši.

NEDECA

Za široké účasti predstaviteľov miestnych stranických a administratívnych orgánov, ako aj predstaviteľov ÚV KSČaS sa konala volebná schôdza miestnej skupiny KSČaS. Schôdzu predsedal krajan A. Bogačík.

„Jeździłem z Leninem do Doliny Kościeliskiej i na Bukowine. Do Kościelisk jeździłem dwa razy, on jeździł wtedy z żoną Krupską. To jeszcze była stara droga, nie było nowej drogi. Były drogi takie, co na wózku nie przejechali, a w powozach to nie jechali... bo była tako zła droga.

W Dolinie Kościeliskiej, to on rysował. Miał taki zeszyt, wielki papier... Z Omylnej Groty jak wyszedł, tak za godzinę do pieknie wyrysował Tatry z tamtej strony, tak jakby odfotografował, taki był rysownik. Już miał tyle, bo miał odrysować na kózku, portret, ale się to kajsi podziało, bo to ktoś to wiedział, że to przyjdzie do cego, że on będzie taki wierny⁴...

On mitał piniędy... to przysię, to się targował ze mnem. Były stopy koruny do Doliny Kościeliskiej z Poronina, no to on się już targował o dwie sóstki. Za dwie koruny i osiemdziesiąt groszy jak pojechał. Pojechał śniem. A on tak na obiod, no to bufecka jedna i jojko na polu przekrojone i to były pojechał. Pojechał śpiąm. A on tak na obiod, no to mi dał dziesięć groszy. No i kupił pięć deko kielbasy za pięć grancarów, piwo wypił za trzy grancary, duże, to już było osiem, a za grancara kupił papirusów, no i był obiod dobry...

Lenin mi dał kopke na pamiątkę. Godom: — Dajcie mi panie tom kopke, bo już teraz ciepło, to już nie będziecie chodzić! — No, macie. — Dał mi na pamiątkę tom kopke.

W czapce tej chodził Lenin, jak pamięta Jan Małacina, po przyjeździe do Poronina. Wykonana była z cielęcej skóry, a wewnątrz znajdowała się etykietka z napisem „Petersburg“. Nie zachowała mu się.

„Byliśmy na Bukowinie. No to zwiedził Bukowinę jak to turysta, nikto nie wiedział jaki on jest, bo tu był deskami zabity świat... Ale to była stara droga, nie było takiej drogi jako teraz, ba tak... wąsia, taki wąwóz. No to jo się śmiało: — Trzymajcie się dobrze, abyście nie spadli!“...

„Na zachodzie i nad Bałtykiem musimy odzyskać ziemie etnograficzne polskie, wynarodowane i zgermanizowane przemocą, zwłaszcza w okresie porozbirowej niewoli i obecnej okupacji niemieckiej.“

„O co walczymy? Deklaracja programowa Polskiej Partii Robotniczej, Warszawa, listopad 1943)

„Stawajcie do walki o wolność Polski, o powrót do Matki-Ojczyzny starego polskiego Pomorza i Śląska Opolskiego, o Prusy Wschodnie, o szeroki dostęp do

morza, o polskie słupy graniczne nad Odrą!

Stawajcie do walki o Polskę, której nigdy już nie zagroziła germanńska o Polskę, której zapewniony będzie trwał pokój i możliwość twórczej pracy, rozwitku kraju!“

MANIFEST Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, Lublin 22 lipca 1944.

„Jeżeli chcecie, by polskie słupy graniczne stanęły na dolnej Odrze i Nysie, by prastare porty i miasta: Gdańsk i Kołobrzeg, Szczecin i Wrocław, Opole, Olsztyn i Legnica, stały

się znowu polskie, by chłop polski zaorał swoim plugiem ziemię Pomorza i Prus Wschodnich, by robotnik polski nie zaznał więcej bezrobocia by objął w posiadanie narodu kopalnie i huty Górnego i Dolnego Śląska, by inteligent polski poniósł kulturę naszą na te zgermanizowane w ciągu setek lat ziemie, to wzmacniając jedność naszego narodu...“

Odezwa czterech stronnictw politycznych w woj. lubelskim, wydana 8.III.1945 r. „Gazeta Lubelska“ 9.III. 1945.

WYCIECZKI LENINA

Moskwa, 1 maja 1920: Lenin na slávnosti položenia základného kamene k pomníku Karola Marxa

Malacina z uznaniem podkreśla szczerość Lenina, gdyż na Bukowinie miał się z nim nawet dzieć plackami...

„Góry to bardzo lubiły. Jak była pogoda to ino patrzoł i rysował, bo on był bardzo dobry rysownik, no to patrzoł na te góry: E, piękne te Tatry — mówił, no tak se mówił...“

Tu nie było nikogo, mało co kiedy kto przyjechał. Kasprowic potem przyjechał... chciał kupić jakiś dom, no i jo mu wynajon Harende. I kupił tom Harende...

Lenin... godoł do ludzi, do Polaków i tak urodził z gospodarzami. U Gutta... no to tam cytali my gazety. No to zaś ksiądz strasznie krzycoł na kozaniu. Nie dość rozgrzeszenia przy spowiedzi, jak kto cytol te gazety. No i taki był świat zabity deskami, tak tego chłopa trzymali w klesach, aby się niczego nie dowiedział... W domu Gutta mieszkali posłowie bolszewiccy... jo to nie wiedział co to tam polityka... tu było zabite deskami... mało kto przyjechał. Dopiero Sabała z Chałubińskim otworzyli Zakopane. Teraz sie Zakopane zrobiło już na miasto, bo rozbudowali okropnie, a w Zakopanem to nie było na Krupówkach jednej kamienicy, ani niczego... A tu w Poroninie... koło starej drogi były stajnie, przed oknami wyrzucały nawozy... Ale teraz już inaczej zrobili, stajnie już ode drogi uchyliły, zrobili kanalizacje i teraz już całkiem inaczej...“

Lenin mówił w Poroninie, kiedy był, że będzie chłopom dobrze, że będzie przewróć, że dadzą ziemie chłopom. Ze bedom chłopi gospodarować na dworach i na sićkim.⁴)

Z pracy EUGENIUSZA HALICKIEGO
pt. „Lenin we wspomnieniach Górali“

- 1) Wspomnienia o Lenine Jana Małaciny, taśma magnetofonowa Nr 1/1968-1969, archiwum Muzeum Lenina w Poroninie.

VOL'BY V MIESTNYCH SKUPINÁCH

Miestna skupina KSČaS v Nedeci má 93 členov. V priebehu posledného volebného obdobia sa počet členov znížil o 12 osôb. Posledný rok sa konali iba dve schôdze, ale aktivisti pracovali dobre, zúčastňovali sa všetkých verejných podujatí. Pripomienieme, že práve v Nedeci sa konali ústredné slávnosti KSČaS pri príležitosti 25. výročia PRL. Nás divadelný krúžok sa zúčastnil festivalu v Martine a bol hodnotený ako jeden z najlepších.

Súdruh Stec, tajomník MV PZRS, vo svojom diskusnom príspevku zdôraznil, že Nedeca je vzorom harmonického spolunažívania občanov polskej a slovenskej národnosti. Prejavuje sa to v každodených susedských vzťahoch vo svojpomocných práciach a iných podujatiach. Podľa mienky s. Steca mestna skupina KSČaS si mimoriadne dobre plní stanovové povinnosti a správne organizuje spoluprácu medzi MS a inými obecnými organizáciami.

Na volebnej schôdze krajania navrhli, aby sa nový výbor postaral o hudobné nástroje pre kapelu a podnikol kroky o novú miestnosť pre klubovňu, lebo tá, ktorú má-

me, je malá a nepohodlná. Krajania upozorňovali aj na to, že sa klubovňa v zime riadne nevykuroje.

FALŠTÍN

Na volebnej schôdze mestnej skupiny KSČaS vo Falštíne sa konštatovalo, že odstupujúci výbor s J. Nalepkom — predsedom, A. Horničkom — podpredsedom, J. Jasontkom — tajomníkom a J. Čajkom pracoval veľmi dobre. V poslednom volebnom období sa konali štyri schôdze venované o.i. kultúrnej činnosti klubovne, čítateľstvu Života, otázkam výučby slovenčiny v škole a výstavbe novej klubovne. Okrem toho na schôdzech prejednávali celý rad mestnych otázok. Miestna skupina vo Falštíne má 34 členov (v poslednom čase získala štyroch nových členov).

Krajania z Falštína majú svoje výsledky, ale aj problémy. Najlepšie to ilustruje správa, ktorej výňatok cituje:

„Práca klubovne v poslednom čase trocha oslabla, pretože miestnosť starej klubovne je už v dezolatnom stave a nová klubovňa ešte nie je hotová. Nevieme si vysvetliť, prečo po celý rok neprišiel k nám nikto premietajúci filmy, vedľa je o to veľký záujem. Už dlhší čas žiadame, aby sa v našej škole vyučovala slovenčina, detí ochotných sa učiť máme 23.“

Naši krajania sa masovo zúčastnili osláv 25. výročia Ľudového Poľska v Nedeci. Ochotne sa zapájajú do svojpolomocných práci. Naša dedinka je malá a tažko sa tu dá hovoriť o širšej kultúrnej práci. Nie sú tu podmienky, aby sa nacvičovalo divadlo alebo tanecný súbor.“

REPISKA

Na volebnú schôdzu mestnej skupiny KSČaS v Repiskách prišli mnohí hostia. Súdr. Leśniak z OV PZRS v Repiske, súdr. Romankiewicz z VNV v Krakove, súdr. Nowak z ONV v Nowom Targu a predseda prezidia MNV súdr. Griglak. Za nadriadené zložky Spoločnosti sa schôdze zúčastnili krajania Andrašák a Galuš.

me iba z novinárskej povinnosti, lebo o tamojších problémoch sme obšírne písali v marcovom čísle Života (čís. 3 str. 4). Schôdza potvrdila faktky obsiahnuté v článku. Teraz treba iba dúfať, že nový výbor miestnej skupiny energeticky pristúpi k práci a vybaví mnohé tunajšie otázky. Samozrejme za činnej pomocí nadriadených zložiek KSČaS. Zdôrazňujeme, že je nevyhnutné vybaviť s konečnou platnosťou záležitosti klubovne, veď sa fáh už desať rokov a otázka klubovne je ďalej nevyriešená. Klubovňa, ktorú svojho času v rámci svojpomocných práci vybudovali krajania, bola jedným z najaktívnejších stredísk krajského kultúrneho života na Spiši. Sú tu vhodné podmienky, aby tak bolo aj v najbližšej budúcnosti.

Volebnej schôdze sa zúčastnili: súdr. Leśniak z OV PZRS, súdr. Romankiewicz z VNV v Krakove, súdr. Nowak z ONV v Nowom Targu a predseda prezidia MNV súdr. Griglak. Za nadriadené zložky Spoločnosti sa schôdze zúčastnili krajania Andrašák a Galuš.

Schôdzu viedol kr. Augustin Bryja.

VOL'BY V MIESTNYCH SKUPINÁCH

wicz z VNV v Krakove, súdr. Jarmułowicz z OV PZRS. Z Ústredného výboru Spoločnosti prišli: predseda UV kr. J. Molitoris, úradujúci tajomník A. Andrašák a úradujúci predseda Obv. výboru na Spiši Kr. Galuš.

Schôdza predsedal kr. A. Vilk.

Po prečítaní volebného programu UV KSČaS zhromaždení jednohlasne konštatovali, že tento program vyjadruje aktuálne možnosti, potreby a opiera sa o reálne možnosti našich stredísk. Ďalej sa zistilo, že organizačná a kultúrna práca v Repiskách v porovnaní s minulosťou je horšia. Kr. Andrašák, ktorý tu bol voľaleky učiteľom, pripomieňal zhromaždeným, ako kedyboli Repiska príkladom výbornej krajanskej práce. Novému výboru uložili, aby začal pracovať takými formami, ktoré oživia túto prácu.

VÝŠNÉ LAPŠE

Správu o volebnej schôdze mestnej skupiny KSČaS vo Vyšných Lapšoch uverejňuje-

25 LET SVO- BOD- NÉHO

ČESKOSLOVENSKA

ŘÍJEN 1944 — NA DUKLE UZ JE ZASE HRANICE SVOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA A SVOBODNÉHO POLSKA

PRAHA, MÁJ 1945

Z ORGANIZAČNÉHO ŽIVOTA • VOLBY V MIESTNYCH SKUPINÁCH •

PRIVAROVKA

Ked sa istého večera v Pravarovke mala konať volebná schôdza miestnej skupiny KSČaS, predchadzalo ju nemalé úsilie mnohých členov MS. Ctižiadostivé plány tu najší aktivistov sú všeobecne známe, sú to zdravé ambicie. „U nás musí byť lepšie ako inde“ — to je heslo, ktoré viedie k cieľu, a týmto cieľom je pracovať i v ťažkých miestnych podmienkach na poli organizačnom a kultúrnom v prospech našej Spoločnosti.

Krajania z Pravarovky takýmito úvahami dospeli k správnemu záveru, že volebná schôdza nie je obyčajnou vecou, ale mimoriadnou udalosťou v živote miestnej skupi-

ny. Je akousi žatvou celoročnej námahy krajanov. Volebná schôdza nie je teda iba formálnym aktom volby nových funkcionárov, ale aj bilancovaním práce, posúdením rozodenutí a možností súčasných i budúcich. Je to aj príležitosť pre malú slávnosť za účasti hostí a vlastních členov. Práve preto schôdza v Pravarovke bola iná ako v ostatných MS, a to tak svojou vonkajšou úpravou, ako aj tematikou, okolo ktorej sa točila diskusia.

Správa za uplynulé obdobie, ktorú prednesol Andrej Kucek, obsahovala prehľad o činnosti, činnosti dobre uváženej a vyváženej až na 18 schôdzach výboru miestnej skupiny. Správa obsahovala aj analýzu istých zjavov, ktoré sú objektívnu prekážkou na ceste rozvoja. Nebola to teda povrchná kritika, ale práve analýza. Veď napríklad preto

sa v Pravarovke tak fažko spolupracuje s mládežou, ktorá je ochotná a pracovitá? Lebo táto mládež len čo skončí základnú školu, ide do sveta. A ako vravel Andrej Kucek: „Svet je dokorán otvorený pred mládežou a všetci utekajú do sveta za prácou“. Veď v Lipnici nie sú pracovné príležitosti, a napokon keby aj boli, mládež si volí mestá ako: Bielsko, Ošwięcim, Nowy Targ. Máme vari preto byť nespokojní? Je to pochopiteľné, práve to menujeme postupom mladého pokolenia. Sú to bádateľné výsledky našich socialistických premien. Staršie pokolenie, ako to správne zachytila správa, si ešte dobre pamäta a vie porovnať dnešnú skutočnosť s minulosťou. „Dnes trikrát denne premáva autobus do našej obce, voľakedy sme museli chodiť 43 km peši do Nowego Targu, do Čierne-

ho Dunajca a Jablonky. Museili sme chodiť bosky, lebo topánky sme nemali. Dnes v Lipnici máme pekné zdravotné stredisko, také pekné, aké nemajú nikde na Orave. Voľakedy na celom okolí neboli lekári. Koľko ľudia preto zomreli. Dnes tu máme dve nove školy, poštu, knižnicu a klubovňu a za toto všetko vďačíme našej vláde...“ Mladí na tejto schôdzi počúvali reči o minulosťi ako rozprávky. Ibaže to nebola rozprávka, lež smutná skutočnosť. Bolo správne, že na volebnej schôdzi v Pravarovke sa o tom hovorilo.

Napriek objektívnym fažkostiam aktivisti miestnej skupiny KSČaS v Pravarovke chcú rozšíriť svoju činnosť. V práci s mládežou sa chcú oprieť o dosievajúcu mládež a širšie programovať kultúrnu prácu so staršími krajanmi.

mnnichovského diktátu hovoril s nadšením po návratu do Londýna o zachování míru nejméně na sto let. Uplynulo však sotva pár a pár měsíců a Hitler dosáhl úplného rozbití československého státu. 14. března roku 1939 vyhlásili slovenští separatisté Slovensko nezávislým státem pod „ochranou“ III. německé říše. Téhož dne byl president Emil Hácha pozván k Hitlerovi, kde podepsal nadiktovaný dokument, jímž Němcům vydal zbytek země. V noci z 14. na 15. března vkročila německá armáda do Československa.

Obsazení Československa, zrozeného krátkozrakými západními spojenci, přineslo německému hospodářství značnou kořist, upevnilo hitlerovský režim a posílilo jeho válečný potenciál; vytvořilo strategické podmínky pro útok na Polsko a zatažení do válečného víru většiny evropských států.

Pro národy Československa nastala tragická doba okupace. Na českém území a na Slovensku za-

Z ROZHоворов V NAŠEJ DEDINKE

Vo Veľkej Lipnici — Privarovke máme niekoľko problémov — krajanských, ako aj obecných. Na tomto mieste chceli by sme vyjadriť ziaťosť, aby sa aj v našej dedinke deti učili slovenčinu ako nepovinný predmet, ako je to inde.

Z obecných problémov nás stále trápi, že most na ceste nie je dokončený, preto ani autobus nepremáva. Výbor lokálnych ciest v Nowom Targu by mal konečne túto vec vyriešiť. Sme radi, že u nás hádam odovzdajú do prevádzky kameňolom. Vzorky kame-

MÁJ – KVĚTEN

- 1.V. — Svátek práce. 1. květen jako tradiční svátek mezinárodní solidarity a pracujících všech zemí byl ustanoven na prvním kongresu II. internacionály v Paříži v roce 1889. Ve Varsavě se slavil Svátek práce na výzvu proletariátu v roce 1890. (80. výročí).
- 1.V.1918 — v Čechách a na Moravě probíhaly prvomajové oslavy ve znamení demonstrací proti habsburské monarchii, proti válce a kapitalismu; na Slovensku byla přijata v Liptovském Mikuláši na prvomajové manifestaci rezoluce žádající právo na sebeurčení, všeobecné voletní právo a vytvoření společného státu Čechů a Slováků. Sovětská armáda a Polské vojsko dobyly Berlín.
- 2.V.1945 — kpt. Janu Nálepovi byl udělen in memoriam titul Hrdina Sovětského svazu.
- 3.V.1791 — schválení ústavy 3. května, počátek reformy politického zřízení Polska, zrušení liberum veto.
- 3.V.1921 — třetí slezské povstání — bitva na hoře sv. Anny u Opole.
- 3.V.1945 — osvobození Těšína.
- 3.V. — Dny osvěty.
- 4.V.1940 — v norské kampani byla potopena polská útočná loď ORP Grom, která byla zasažena letadlovou bombou.
- 4.V.1945 — I. armáda Polského vojska se probíjala k Labi.
- 5.V.1818 — narodil se Karel Marx, zakladatel vědeckého socialismu, tvůrce pontické ekonomie, učitele a vůdce světového proletariátu a organizátor I. internacionály (zem. 14.III.1883).
- 5.V.1819 — narodil se Stanisław Moniuszko, významný polský hudební skladatel, tvůrce polské národní opery (zem. 15.XI.1883).
- 5.V.1846 — narodil se Henryk Sienkiewicz, nejvýznamnější, vedle Pruse, polský spisovatel II. pol. 19. století. Autor trilogie Ohnem a mečem, Potopa a Pan Wolodyjowski a historického románu Křížaci (zem. 15.XI.1883).
- 4.V.1944 — v Rovném byl zařazen polský partyzánský sbor.
- 5.V.1945 — vypuklo povstání pražského lidu proti nacistickým okupantům.
- 5.V. — státní svátek Etiopie.
- 6.V.1945 — ukončila svou bojovou cestu 1. armáda Polského vojska.
- 7.V.1867 — narodil se Władysław Reymont, vynikající polský romanopisec a novelista z konce 19. století (zem. 5.XII.1925).
- 7.V.1943 — v 0,42 hod. zastupci německých ozbrojených sil podepsali v Berlíně bezpodmínečnou kapitulaci III. říše.
- 8.V.1969 — Finsko souhlasilo s organizováním konference ve věci bezpečnosti v Evropě a navrhovalo, aby se tato konference konala na jeho území.
- 9.V.1848 — Prusáci utužili Velkopolské povstání.
- 9.V.1945 — v ranních hodinách pronikli sovětské tankisté k periférii Prahy. Praha byla zachráněna.
- 9.V.1945 — Den vítězství nad hitlerovským německem, 25. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Státní svátek CSSR.
- 9.V.1945 — II. armáda Polského vojska ukončila svou bojovou cestu.
- 9.V.1966 — Krakov byl vyznamenán řádem Budovatele lidového Polska.
- 12.V.1635 — v Trnavě byla založena univerzita.
- 12.V.1820 — narodil se Josef Mánes, český národní malíř (zem. 9.XII.1781).
- 13.V.1795 — narodil se Pavel Josef Šafařík, významný slovenský historik, jazykovědec, básník a spisovatel, slavista a národní buditel (zem. 26.VI.1861).
- 13.V.1945 — byla podepsána Varšavská smlouva.
- 14.V.1818 — byla otevřena Varšavská universita.
- 14.V.1921 — v Praze byla na sjezdě v Obecním domě v Karlíně založena KSC, vedoucí síla československého pracujícího lidu.
- 14.V.1943 — na území SSSR byla utvořena I. divize T. Kościuszka.
- 14.V.1955 — ve Varšavě byla podepsána Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi SSSR a evropskými lidovědemokratickými státy.
- 15.V.7120 — narodil se Maximilian Hell, významný slovenský matematik a hvězdář (zem. 14.IV.1792).
- 15.V.1880 — narodil se Jan Stursa, český sochař (zem. 2.V. 1925).
- 15.V.1942 — první oddíl partyzánské Lidové gardy zahájil bojovou činnost pod vedením Franciska Zubržského (Maty Franek).
- 15.V.1960 — v SSSR vzletěl první kosmický koráb na oběžnou dráhu kolem Země.
- 17.V.1860 — narodil se Martin Kukučín, vět. jménem Matěj Bencúr, velký slovenský realistický spisovatel, klasik slovenské literatury (zem. 22.V.1928).
- 17.-18.V.1944 — druhý útok polského utvaru a dobytí Monte Cassina (Itálie).
- 17.V.1945 — slavnostní přehlídka jednotek 1. československého armádního sboru, jehož bojová cesta vedla od Buzuluku do Prahy.
- 19.V.1890 — narodil se Ho-Ci-Min, zakladatel a president Vietnamské demokratické republiky, generální tajemník Vietnamské strany práce, vůdce národně osvobozeneckeho boje proti francouzským, japonským a americkým imperialistům (zem. 1969).
- 20.V. — státní svátek Kuby.
- 21.V.1879 — narodil se Gustáv Mallý, slovenský malíř, jeden ze zakladatelů slovenského novodobého výtvarného projevu (zem. 3.VIII.1952).
- 21.V. — Den požárníka.
- 23.V.1842 — narodila se Maria Konopnická, velká polská básnířka a spisovatelka (zem. 8.X.1910).
- 23.V.1871 — v Paříži padl Jaroslav Dąbrowski, jeden z organizátorů Lednového povstání, generál a vůdce Pařížské komunity (nar. 13.II.1836).
- 23.V.1920 — byla založena Komunistická strana Indonésie.
- 24.V.1543 — zemřel ve Fromborku velký polský astronom Mikuláš Koperník (nar. v Toruni 19.II.1473). V též roce se ukázalo jeho epochální dílo O otáčení těles nebeských.
- 25.V.1841 — narodila se Eliza Orzeszkowá, vedoucí představitelka pozitivismu v polské literatuře (zem. 18.V.1910).
- 25.V.1969 — převrat v Súdánu, prohlášení Súdánské demokratické republiky.
- 25.V. — lidový svátek
- 25.V. — státní svátek Argentiny
- 26.V.1900 — narodil se Vítězslav Nezval, významný soudobý český básník a dramatik (zem. 6.IV.1958).
- 26.V. — Den matek.
- 27.V.1940 — počátek bitvy o Narvik, již se zúčastnila samostatná brigáda Podhalanských střelců.
- 27.V. — státní svátek Afghánistánu.
- 29.V.1810 — z Olomouce do Prahy vyjel první vlak — cesta trvala 9 hodin 17 minut.
- 29.V.1825 — narodil se Michal Chrastek, první tajemník Matice slovenské, spisovatel (zem. 28.VI.1900).
- 29.V.1943 — hitlerovci zavraždili 600 vězňů ve vězení Pawia v Varšavě.
- 29.V.1948 — podepsání Smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Polskem a Bulharskem.
- 29.V.1960 — v Kolobrzegu byl otevřen obchodní přístav.
- 30.V.1965 — volby do Sejmů PLR a do národních výborů.
- 30.V.1969 — americký kosmonaut Stafford a Cernan oběteli měsíce ve vzdálenosti několika kilometrů.
- 30.V.1969 — sovětské stanice Venuše 5 a Venuše 6 přistály na planetě Venuši.
- 31.V.1863 — byly schváleny stanovy Matice Slovenské.

čalo klíčit odbojové hnutí, jehož cílem byl boj za národní osvobození a za lepší a spravedlivější společenské zřízení, v němž nebude místo pro kapitalisty a zrádce. V čele této široké fronty boje s fašismem stála Komunistická strana Československa. Nejvýznamnější událostí tohoto dějinného úseku je Slovenské národní povstání, které zahájilo novou etapu vítězného vyvrcholení národní a demokratické revoluce, rozsáhlá partyzánská válka a povstání v Praze.

Vedle londýnské Benešovy vlády vzniklo důležité středisko československého národně-osvobozeneckeho boje — moskevská emigrace, reprezentovaná vedením KSČ v cizině, které položilo základy pro společenskou a národní jednotu v čele s komunisty. Vznikla reálná perspektiva, že v obrozené republice vznikne nové, demokratické zřízení, které nahradí staré a lidem československým nenáviděné zřízení buržoazní a které zajistí společenskou a národní spravedlnost v bratrském spojenectví se Sovětským svazem.

Dne 9. května roku 1945 — v dni ukončení bojů miliónů lidí na frontách 2. světové války, do níž německý imperialismus a fašismus zatáhl národy Evropy a celého světa — skončil se také boj československého lidu za existenci národa a nezávislost. Osvobození přišlo z Východu a bylo vybojováno vojáky Rudé armády po jejichž boku bojovali vojáci československého útvaru, který byl první pravidelnou jednotkou dnešní Československé armády, utvořenou na sovětském území a s pomocí Sovětského svazu. Před národem českým a slovenským se otevřela nová epocha.

Pomoc sovětského lidu a jeho hrdinné armády, československo-sovětské bratrství zbraní, stmeně společně prolitou krví na bitevních polích a přátelství sovětských vojáků s lidem osvobozenecem Československa, které se upevňovalo s postupující frontou — to jsou hlavní činitelé v nezlomném československo-sovětském přátelství, které bylo obhaceno v letech po osvobození pomocí udělenou Sovětským svazem, vzájemnou spoluprací na všech úsecích a spojenectvím ve Varšavské smlouvě, která je pokračováním bratrství zbraní v období války. Toto přátelství plyně z životních zájmů Československa, zajišťuje jeho integrálnost a umo-

žnuje mírový vývoj socialistické výstavby národů Československa, které byly vystaveny tak těžké zkoušce v letech fašistické okupace.

Únorové vítězství z roku 1948 rozhodlo s konečnou platností o otázce moci. Dělnická třída Československa, vedená komunistickou stranou, ujala se vlády, aniž by prolévala krev a jednou provždy znemožnila buržoazní třídě návrat ke kapitalistickému zřízení. Československý pracující lid zaměřil celé své úsilí na dosažení cíle, který byl jeho ideálem od okamžiku osvobození. Byla jím výstavba socialistické společnosti.

V průběhu uplynulých dvaceti pěti let se změnil život veškerého lidu Československa, které se stalo zemí s intenzivním rozvojem socialistického hospodářství a ubírá se cestou věstřanného pokroku s moderním hospodářstvím a významnými vědeckými i kulturními úspěchy. V souladu s rozhodnutím lednového pléna ÚV KSČ z letošního roku, jsou ze společenského života a ekonomické oblasti odstraňovány všechny složky, které brzdí tento rozvoj. Vyražuje se vše záporné z období před lednem 1948, v němž tehdejší vedení nedovedlo plně využít možnosti, které dává socialismus. Vymýče se to všechno, co zůstalo po zneužití ledna pravicovými a protisocialistickými silami, které za honosnými slovy o demokratickém socialismu ukrývaly snahy o uchvácení moci ve vládě a vyvolávaly konfliktní situace mezi ČSSR a spřátenými socialistickými státy.

Internacionální přátelství a hospodářská spolupráce, spolupráce vědeckotechnická, kulturní a politická, které spojuje Československo se Sovětským svazem, s Polskem a dalšími státy socialistického tábora, slouží zájmům jejich národů a mají zásluhy o upevnění obranné moci Varšavské smlouvy a jednoty socialistického tábora, jakož i jednoty mezinárodní komunistického a dělnického hnutí. V mezistátních stycích je Československo důležitým činitelem bezpečnosti v Evropě, působí ve směru mírového soužití a vzájemné výhodných styků mezi státy s rozdílným společenským zřízením.

Stejně jako v minulosti, tak také v současnosti byly osudy národu Polska a Československa těsně spjaty. Spojuje nás nejen-

nom původ, podobná kultura a jazyk, ale také stejně podmínky, vytvořené Velkou říjnovou revolucí, které umožnily oběma státem již dvakrát získat nezávislost. Po úpadku rakousko-uherské monarchie a Pruska a po tragických dějinách zkušenostech po hitlerovské agresi. Bratrské přátelství a spolupráce Polska a Československa mají za základ společný boj s fašismem. Oprostily se od zatížení, jímž v mezinárodním období politika buržoazní třídy obklopovala své sobecké snahy. Cesty československých vlastenců a bojovníků — budoucích vojáků československého útvaru v SSR — vedly v roce 1939 přes Polsko. Společně s námi bojovali ve dnech hitlerovského útoku na Polsko v září 1939. Ve stejných partyzánských a povstaleckých oddílech bojovali Poláci, Češi a Slováci. Byli mezi nimi i naši krajané. Přes polské území vedla bojová cesta československých vojáků až ke krvavé bitvě v Dukelském průsmyku v roce 1944 a po poslední boji za osvobození Slovenska a Čech.

Českoslovenští vojáci bojovali také za osvobození Jasla, Gorlic, Nowého Sącze a Horního Slezska a za svobodu Československa bojovali vojáci II. armády Polského vojska, kteří se zúčastnili pražské operace, v jejímž rámci došlo do Mělníka. Ještě jižněji se vysunul obrněný výzvědný oddíl Polského vojska a dostal se až na severní předměstí Prahy.

Dnes Polsko a Československo, spojené Smlouvou o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci a na úseku obrany Varšavskou smlouvou, vzájemně přispívají k upevnění bratrského spojenectví a vytvoření evropského bezpečnostního systému. V těsné spolupráci, jejíž výsledky jsou prospěšné pro oba národy, upevňují světový mír a socialismus a bojují proti imperialismu.

U příležnosti 25. výročí osvobození Československa my, Češi a Slováci, polští občané, společně s celým polským národem zasíláme našim bratrům u Vltavy a Dunaje nejsrdečnejší blahopřání a pozdravy a přejeme Československé socialistické republice další rozkvět a úspěchy ve výstavbě socialismu a upevnění míru.

Z ORGANIZAČNÉHO ŽIVOTA

Na už odovzdali na výskum. Vôľa kedy sa už v tomto ka meolome ťažilo, ľudia mali prácu a dobrý stavebný materiál.

V práci nám pomáha nás Miestny národný výbor a najmä jeho predsedu V. Michalák. (meno a priezvisko v redakcii)

HORNÁ ZUBRICA

Na volebnej schôdzi mestskej skupiny KSČaS sa diskutovalo predovšetkým i tom, ako pritiahnúť mládež, aby spoločensky pracovala v mestskej skupine. Mládež je ochotná, ale vo svojej obci je iba hostom, lebo cestuje do práce, alebo pracuje sezónne. Napriek týmto ťažkostiam sa

podarilo kr. L. Mšalovej zorganizovať a udržať divadelný súbor, ktorého členmi je hlavne mládež. Tento súbor okrem Zubrike vystupoval aj v Peškelníku a Nedeci. Starší krajania majú záujem o založenie kapely. Mnohí z nich vedú hrat na rôzne nástroje, ale ich nemajú. Preto sa obrátili na kr. J. Molitorisa, predsedu ÚV KSČaS, aby im predili celý komplet hodobných nástrojov.

V Zubrici si 135 krajana predpláca Život, ktorý radi čítajú a ktorý sa im v terajšej forme páči. Vravelo sa aj o otázke organizácie kurzu slovenčiny pre dospelých a mládež. „Bolo by dobré — vravel kr. J. Solava — aby sa učitelia a riadiťelia škôl častejšie stretávali s občanmi a isté otázky si vysvetlili.

(POKRAČOVANIE NA 6. – 7. STR.)

(OD NÁŠHO VYSLANÉHO REDAKTORA)

Pobyt v cudzine nútí človeka, aby akceptoval tamojšie zvyky. Je dobre, ak rozdiel medzi krajinami, čiže medzi vlastnou a tou, ktorú navštievujeme, nie je príliš veľký. Anglicko však patrí medzi tie krajiny, o ktorých v porovnaní s Poľskom môžeme povedať, že je tam skoro všetko naopak. Prirodzene z hľadiska Angličanov je „všetko naopak“ v Poľsku a iné. Ako vidieť, tieto veci sú relatívne, no keď sa týkajú konkrétneho človeka, ktorý po prvý raz konfrontuje tieto prejno nové javy, dejú sa veci čudné. A hoci po čase prestávajú ako nádcha, sú nepríjemné ako nádcha.

Dominievam sa, že som dobrý vodič. Ale keby som od začiatku môjho pobytu v Anglicku musel riadiť voz, nebolo by to ani jednoduché, ani príjemné. V Anglicku sa totiž chodí po ľavej strane. Je to posledná európska krajina, ktorá má takéto riešenie ruchu na cestách. Vo Švédsku nedávno reorganizovali ruch na cestách a namiesto tradičného chodenia po ľavej strane cesty sa aj tu chodí po pravej strane. Samozrejme to, po ktorej strane sa chodí, je vec dohody, ale pohľad je šokujúci. Zdá sa vám, že každú chvíľu bude zrážka, karambol. Osobitne som to pocíťoval na križovatkách. A keď vchádzate na vozovku na londýnskych dobre označených prechodech pre chodcov automaticky pozeraťe napravo a mali by ste hľať doľava. Práve preto sú všade nápis „look right alebo left“ (hľať doprava alebo doľava). Je to dodatočné upozornenie pre tých, čo prechádzajú cez cestu. Tak isto je to na ulici, v metre atď.

Ruch na cestách, ktorý je pre cudzincov nezvyčajný pre Angličanov funguje bezchybne. Je to pre nás skutočne zarážajúce, najmä ak vieme, že Londýn (ten veľký) má rozlohu 303 km² a osem miliónov obyvateľov. Točité, asymetrické ulice preplnené vozmi rôznych druhov, medzi ktorími vynikajú svojou výškou zvláštne, charakteristické poschodové autobusy. Tak autobusová doprava, ako aj metro fungujú dobre a predovšetkým presne. V autobusoch sú obsadené len miesta na sedenie. Sprivedca behá z prizemia autobusu na poschodie a v kapso, ktorá mu visí vpred, tlačí cestovné lístky otočením kľuky. V kapso má automat, ktorý nastavuje na žiadanie vzdialenosť. Automatický počítanie hodnotu inkasovaných peňazí.

A tak sme pri peniazoch, ktoré sú zasa „úplne naopak“. Základnou menovou jednotkou je anglická libra, ktorá má 20 šilingov, šiling zasa má 12 pencí, čiže jedna libra má 240 pencí. Ešte prednedávnom boli polkoruny, ktoré mali hodnotu dva a pol šilinga, čiže 30 pencí. Je zaujímavé, že koruna nikdy neexistovala. Prvá menová reforma schválená parlamentom, ktorá určuje prechod na desiatkový systém do roku 1975, sa týkala zrušenia polkoruny a pol penca. Celá reforma bude trvať do roku 1975. Ale menová reforma, ktorá určí, že jedna libra bude mať sto nových pencí (šilingy budú celkom zrušené) sa uskutoční do 15. februára 1971. Tento deň pomenovali dňom „D“ od slova decimalizácia. Už teraz sú v obchu peniaze v hodnote desať a päťdesať pencí práve z týchto nových mincín.

Kým doterajší menový systém je nesmerne obľažný pre cudzinca, jeho zmena je zasa nesmerne obľažná pre samotných Angličanov. Snaď práve

preto diskusie o vymene starého systému na nový sú také nezvyčajne živé. Pomerne veľmi ťažko si odvyskávať od niečoho, čo je už „v krvi“.

Menová reforma má aj iné, ekonomicke následky. Vedľa nových peniaza sa rovná 2,4 starých peniaza, a niečo stalo napríklad 3 staré peniaza, aká má byť nová cena? A tak niektoré ceny sa zvýšia, iné sa znížia, iné sa vyrovňajú novými jednotkami väčšie a miery. Nateraz v Anglicku platia yardy, stopy, coly, galóny a pinty, ale aj tony (avšak iné ako naše), ďalej akre, stupne Fehrenheita a... keby sme sa trošku poušlivali, naši by sme celú kopu mier a väčšiu celkom iných ako naše. Ale aj tomu bude koniec. Po roku 1975 Angličan nebude kupovať 4,4 galóny benzínu, ale 20 litrov, nie 1,09 yarda látky, ale jeden meter, nie 2,47 akrov zeme, ale 1 hektár, nie 1,8 pinty mlieka, ale jeden liter, nie 2,2 funty cukru, ale 1 kilogram. A tak turisti, čo dnes majú súcit so sebou, prejavujú aj súcit Angličanom.

Tieto zmeny budú stať Anglicko milióny funtov ročne. Ale — ako mi niekto žartom povedal — nie je to príliš drahé, lebo Anglicko veľmi dlho čakalo, že kontinent prevezme jeho systém a sám bude niesť náklady. Preto aj problémy spojené so zmenou toho všetkého, čo „je naopak“, nemôžu byť ani lacné, ani jednoduché. Obyvateľstvo tejto krajiny je tradične disciplinované a má večný pomer k zmenám, ktoré sú už schválené. Už teraz vo všetkých inštitúciach, nemocničach, firmách, ústavoch atď., sú praktické tabuľky s prepočtam. Všetci sa postupne preškolujú na nový systém. Co je však najdôležitejšie, tieto zmeny bez reštania prijímajú, vedľa aj tak by to nepomohlo. To je dokaz vysokej občianskej disciplíny. Tichá opozícia spočíva v tom, že si niekto nové ceny prepočítáva na starú menu.

Hoci sa o tom zatiaľ nehovorí, bude sa meniť aj čislovanie šiat a topánok. Zatiaľ iba turistickí sprivedcovia majú porovnávacie tabuľky s nápisom „miery British a Continental“. Ak si chce niečo kúpiť, musíte vedieť, že naša pánska košeľa č. 38 má v Anglicku čís. 15, naše topánky č. 42 majú tam č. 8.

Aj keď sa tu spočiatku všetko zdá byť nezrozumiteľné, už po niekoľkých dňoch si na tieto „čudáctva“ zvyknete. Kolegovia novinári, ktorí sú už v Anglicku dlhšie, mi vraveli, že po istom čase sa už prestávajú čudovať a nesťažujú si tým život. Ale v Anglicku sú aj veci, ktoré vám život uľahčujú. Je pravda, že cudzinec nemôže len tak ľahko preniknúť do anglickej spoločnosti, ktorá je užavretá vo svojich kruhoch, no jednako tátu spoločnosť má isté charakteristické črtky, ktoré sú právym opakom toho, čo poznáme u nás. Najjednoduchšie to charakterizoval istý môj známy, Poliak, ktorý už roky býva v Londýne. „Stalo sa, — povedal — že mi Angličan šlapol na nohu, povedal „Sorry“ (prepáčte) a milo sa usmial. Bol som rozčulený, lebo ma noha bolela a tak som mu tiež šlapol na nohu, povedal som „sorry“, a usmial som sa. To slovicko „Sorry“ a úsmev, ktorý ho sprevádza, zamedzujú vznik takých situácií, v ktorých u nás počujeme: Ja vám ešte ukážem! Neviete kto som! alebo ešte niečo horsie, čo sa potom končí na súde. Či sú tieto anglické konvencie povrchné, alebo nie, to už je iná vec. Isté je to, že uľahčujú život. Spory medzi sebou môžete riesiť aj tak, že si dáte dolu saka, obaja poviete „box“ a budete boxovať, musíte však príne dodržiať platné pravidlá. Potom, čo sa často stáva, že víťaz a porazený idú spoločne na pivo alebo do klubu na whisky. Ale o tom už v ďalšom článku nazvavom S úsmevom životom, ale akým?

Text a snímka: MARIAN KAŠKIEWICZ

Londýn, január 1970

ANGLICKO – FRANCÚZKO 1970 (I)

VŠETKO NAOPAK

Z ORGANIZAČNÉHO ŽIVOTA • VOLBY V MIESTNYCH SKUPINÁCH

ninskej vatre Obvodného výboru KSČaS na Orave.

Máme potreby a ešte raz potreby a veru nijaké dotácie nedostávame. Na klubovňu súce dostávame dvesto zlotých na nájomne, lenže päť metrákov uhlia nestáči dĺhšie ako na dva mesiace.

Andrej Fulla, ktorý sa stára o klubovňu, robí čo môže, aby pomohol. Keďže sám nemá les, chodí po krajanoch a prosí o trošku dreva. Ale veď tu nejde iba o drevo. Klubovňa musí byť čistá a keďže sem denne prichádza mnoho ľudí, niekto sa o to musí stať. Drevo, ktoré dajú krajania treba porúbať a potom zakúriť. Jedným slovom náklady nie sú ani len čiastočne kryté. Ludia vrvávajú, že keď platiť členské príspevky, nedobú stále dokladat. Domnievame sa, že Obvodný výbor KSČaS by mal k tomu prihládnuť a pomôcť nám aspoň v nákupe nástrojov. Vopred dăkujeme za kladné vybavenie našich problémov.

B.B.
(meno a adresa v redakcii)

PEKEĽNÍK

Miestna skupina KSČaS v Pekelníku má 264 členov. Pre posledné volebné obdobie bolо charakteristické veľké úsilie miestnych aktivistov, aby organizačná a kultúrna práca v Pekelníku dosiahla takú úroveň, akou bola volebáky známa na celej Orave. Nepodarilo sa to celkom dosiahnuť a nový výbor by mal nadáľ pracovať zdolávajúc objektívne ťažkosti. Taktôž by sa dal charakterizovať priebeh volebnej schôdzky KSČaS v Pekelníku.

Veľkou pomocou pre prácu miestnej skupiny je Život, ktorý predpláca 101 krajanov, medzi ktorími je veľmi oblúbený. Živá je aj korespondencia medzi aktivistami MS a redakciou. Čitatelia Života z Pekelníka sa na schôdzki dožadovali, aby v Živote bolo viac literárnych poviedok zo Slovenska.

Stredobodom práve miestnej skupiny je klubovňa. Prichádzajú sem starší a mladší krajania. V klubovni sú slovenské časopisy, ale bolo by dobré, keby tu bol televízor alebo aspoň gramorádio, a to práve teraz, keď už máme elektrický prúd. Bolo by dobré, keby pojazdné kino Obvodného výboru na Orave nezabúdalo na Pekelník, ktorý je predsa tak blízko Jablonky. Záujemci sú.

Krajania ďalej žiadali, aby sa v miestnej škole učila slovenčina tak, ako to bolo, keď tu učila krajanka M. Šalová. Záujemci sú.

Volebnú schôdzku viedol krajana A. Rafáč. Schôdzka sa tiež zúčastnili s. J. Cholewa z P VNV v Krakove, s. Marzec z P ONV v Nowom Targu, z ÚV KSČaS kr. A. Andrašák a z Obvodného výboru ÚV KSČaS na Orave predseda kr. J. Kovalík.

(POKRAČOVANIE NA STR. 13, 14, 15)

W PODSZKLU I HARKABUZIE BĘDZIE PRODUKCJA

Czytelnicy nasi z Podszkla i Harkabuza na Orawie wnosili o uruchomienie produkcji chałupniczej w ich wioskach, m.in. w oparciu o miejscowe zasoby drewna. W sprawie tej wystąpiliśmy do Wydziału Przemysłu i Handlu PPRN w Nowym Targu (pismem z dnia 15.I. br.), i na ten temat pisaliśmy w naszym czasopiśmie (styczeń br. str. 11).

Z odpowiedzi, która otrzymaliśmy od kierownika Wydziału Przemysłu i Handlu PPRN Ob. Stefana Tarnowskiego (z dnia 15.IV. br.) wynika, że postulaty te zostały pozytywnie załatwione. Uruchomienie tej produkcji i zapewnienie jej skupu przez Przedsiębiorstwo „Las“, jest cenną pomocą dla tamtejszej ludności, której dochody z rolnictwa ogranicza przeciela trudny, górzysty teren. W imieniu naszych czytelników serdecznie dziękujemy. A oto treść otrzymanej odpowiedzi:

REDAKCJA
CZASOPISMA SPOŁECZNO-KULTURALNEGO
„ZJOT“

Prezydium PRN w Nowym Targu — Wydział Przemysłu i Handlu informuje niniejszym, że na terenie Podszkla i Harkabuza będzie zorganizowany skup wyrobów drzewnych przez Krakowskie Przedsiębiorstwo Produkcji Leśnej „Las“ Rejon w Rabce.

W/w Przedsiębiorstwo będzie skupowało gonty dachowe z drewna oraz inne wyroby z drewna od osób, które będą posiadały zezwolenie wydane przez tut. Wydział.

W chwilie obecnej tut. Wydział jest w posiadaniu 22 wniosków o wydanie zezwoleń na wyrób artykułów drzewnych z miejscowości Podszkla i Harkabuza.

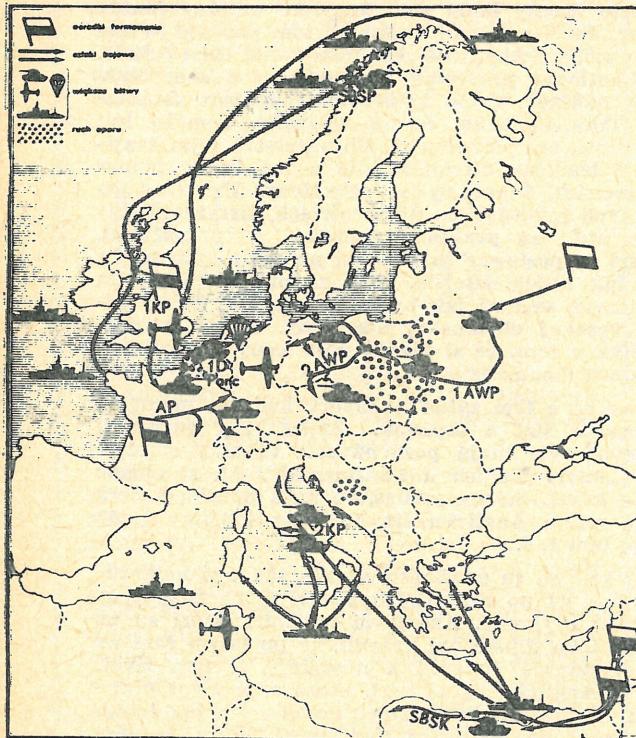
Wydanie zezwoleń na produkcję wyrobów drzewnych nastąpi w okresie od 2 do 10 maja 1970 r.

Równocześnie tut. Wydział informuje, że Krakowskie Przedsiębiorstwo Produkcji Leśnej „Las“ rozszerzy ten skup, co tym samym obejmie większą ilość osób produkujących te wyroby.

KIEROWNIK WYDZIAŁU
STEFAN TARNOWSKI

KVĚTEN 1945

NA FRONTÁCH DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Boj pokračoval, ale už s veľkými prestávkami. Generál armády V. D. Sokolovskij nevydržal a išiel si oddýchnut do susedného domu. Ja som tiež ledva stál na nohách.

Opäť telefón. Zo 47. gardovej divízie hlásia, že dôstojníci vyslaní na Postupimský most sa tam zišli s nemeckými parlamentári — s plukovníkom a dvoma majormi. Plukovník von Dufwing, náčelník štábu 56. tankového zboru vyhlásil, že veliteľ zboru generál delostrelectva Weidling ich splnomocnil, aby oznámili sovietskemu veleniu jeho rozhodnutie zastaviť odpor útvarov 56. tankového zboru a kapitulovať.

Plukovník Semčenko, vykonávajúci funkciu veliteľa 47. gardovej divízie, spýtal sa von Dufwinga: „Koľko času potrebuje veliteľstvo zboru na to, aby zložilo zbrane a organizované odovzdalo mužstvo a zbrane útvarov zboru sovietskemu veleniu?“

Von Dufwing odpovedal, že na to potrebujú tri štyri hodiny. Pričom chceú na to využiť noc, pretože Goebbels vydal rozkaz postrielať všetkých, ktorí sa pokúsia prejsť k Rusom.

Rozkázal som:

— Plukovník von Dufwinga poslať späť ku generálovi Weidlingovi so správou, že kapituláciu prijímame, a dvoch nemeckých majorov si ponechať zatiaľ pri sebe.

Kým som čakal na výsledok, zdriemol som si.

O 5. hodine 50. minúte ma zobudili: prišla delegácia od Goebbelsov. Zosakujem z divána a rýchle sa umývan studenou vodou.

Delegáti sú traja civilí a prišiel s nimi aj vojak v prilbe a s bielou zástavou. Dávam pokyn, aby vojak odišiel. Jeden z tých, čo prišli rokovať, je vládny radca ministerstva propagandy Heinersdorfa.

Pýtam sa:

— Čo si prajete a čím vám môžem poslužiť?

Heinersdorf mi podáva list v ružovej obálke. Čítam ho. Ponad plecia mi doň nazera Višňovskij, Požarskij, Vajnrub a Tkačenko.

List podpísal dr. Fritsche, Písalo sa v ňom:

„Aké Vás informoval generál Krebs, bývalý rišsky kancelár Göring je nedostihuteľný. Doktor Goebbels nie je už medzi živými. Ja, ako jeden z tých, čo zostali nažive, Vás prosím, aby ste vzali Berlín pod svoju ochranu. Moje meno je známe. Riaditeľ ministerstva propagandy, dr. Fritsche.“

Takto sa teda vyvinuli udalosti za posledné dni, ba dokonca hodiny! Hned za Hitlerom odišiel na druhý svet Goebbels, kto pôjde za Gobbelsovm? Nech by to bol ktočokvek nasvedčuje to už tomu, že je koniec vojny.

— Kedy spáchal doktor Goebbels samovraždu?

— Večer, na ministerstve propagandy.

— Kde je jeho mŕtvola?

— Je spálená. Spálil ju osobný pobočník a šofér.

Hitlera tiež spálili. Pohlavári tretej riše si teda zvolili oheň za prostriedok na cestu od pozemských hriechov.

— Kde je teraz náčelník štábu pozemných vojsk Krebs, ktorý včera rokoval s nami ako Goebbelsov splnomocnenec?

— Nevieme. Novým náčelníkom štáb je generál Einstorf.

Polsko, ktoré bolo přepraveno 1. září roku 1939, první v Evropě kladlo ozbrojený odpor hitlerovskému agresoru. Mimo hrdinství vojáků a vlasteneckého a rozhodného postoje národa jsme byli v prvním boji s fašismem poraženi, ale nikdy jsme neprestali válčit. Začal se spravedlivý boj polského národa o existenci a nezávislost. V obsazené zemi rostlo odbojové hnutí proti teroru okupanta. Od jara roku 1944 se toto odbojové hnutí změnilo díky úsilí polské levice v partyzánské ozbrojené hnutí. Partyzánská ozbrojená válka s okupantem, již zahájila Lidová garda (GL) se stále šířila a v roce 1943 byla vedena na značné části okupovaného území Polska. Partyzánskou činnost rozvíjely také další podzemní organizace, hlavně Batalióny chlopské a Zemská armáda (AK). V roce 1944 v období letní ofenzívy sovětských vojsk partyzánské skupiny svou činností donutily nepřítele k angažování značného množství vojska v týlu fronty. Tehdy se podzemního ozbrojeného boje na polském území zúčastnilo přes 100 000 partyzánů. Několik desítek tisíc Poláků se zúčastnilo odbojového hnutí ve všech zemích Evropy.

Ozbrojený boj o osvobození země zahájili také Poláci, ktorí se nachádzeli na území SSSR. Když polská armáda opustila s Andersem SSSR a odeberala sa na Blízký východ, vznikla v kvietku 1943 z popudu polských komunistov na sovětském území 1. pěší divize Tadeusze Kościuszka, ktorá první vítěznou bitvu s hitlerovskými vojsky svedla dne 12. října 1943 u Lenina. Divize se rychle rozrostla v útvar a v březnu roku 1944 již byla stotisícovou armádou. Tato se 22. července spojila s Lidovou armádou a dalšími demokratickými organizacemi, ktoré bojovaly ve vlasti. Tak

bylo utvořeno jednolité lidové Polské vojsko. Společně se Sovětskou armádou postupovalo jako vojenská síla oborozeného polského štátu v osvobozenecém boji na rozhodující válečné frontě s hitlerovským uchvatitelem. V roce 1945 mělo Polské vojsko již 400 000 vojáků, kteří jako jediní ze spojeneckých armád se zúčastnili po boku sovětských vojáků přímého dobývání Berlína. Polské vlajky zavlály nad Berlínem vedle sovětských vlajek jako symbol vítězství nad fašismem, s nímž polský národ nepřetržitě bojoval od září 1939 do května 1945.

V posledních dnech války II. armáda Polského vojska se zúčastnila osvobození bratrského Československa a došla do Mělníka a předměstí Prahy.

Polští vojáci bojovali také na Západě. Po zářijové porážce roku 1939 polské ozbrojené síly na Západě dosáhly stavu 85 000 vojáků (v kvietku 1940), kteří se zúčastnili boju ve Francii, bitvy o Narvik v severním Norsku a později operací ve Velké Británii. V letech 1941 — 43 polské oddíly bojovaly v severní Africe, zúčastnily se obrany Tobruku. Jednotky 2. polského útvaru prošly bitvami o Monte Cassino, Ankonu a Boloňu a obrněná divize s výsadkovou brigádou bojovaly v severní Francii, Belgii, Holandsku a severním Německu v bitvách u Falaise, u Bredy, Arnhem a Wilhelmshaven. V 1. francouzské armádě v Alsasku a jihozápadním Německu bojoval 19. a 29. polský útvar. Polští vojáci byli všude, kde se bojovalo s fašismem, bil se ve jménu hesla „Za vaši a naši svobodu“. Konečné vítězství v Berlíně přineslo polskému národu svobodu a spravedlivý společenský řád a proslavilo hrdinství jeho vojáků po celém světě.

Uprostred ulice ležali ranení Nemci. Dostal som od majora jedno rozkaz dat si na hlavu nemeckú jat. Na čiapku, poskytnut im prvú pomoc a pri tej príležitosti sa trochu rozhliadnú. Na ruke som diš, ž mal opások s červeným krížom, krát taký, aký nosili Nemci zo sanitných jednotiek. Skôr než som odišiel, upozornil som na nich, aby kej v ma náhodou nezastrelili.

Jeden Nemeč bol ranený na mal bruchu. Začal som pracovať a stále som mysel: „Teraz na mňa Keď znamená na ni Ale srdce Vte vojaci obrati zvuko lin k čapici rom 1 strielca

SPOMIENKY POL'SKÉHO VOJAKA

hľadia zo striech snajperi; budú na mňa strieľať alebo nie?“. Ratený tichučko stenal a šepkal: „Hurá „Danke schön, danke schön“. Te raz je na rade druhý. Kedy do frasa začnú strieľať? Naraz som v diaľke uvidel kolónu vojakov. Kto sú to, Nemci alebo Rusi? Nechal som ranených a bežal som k našim kričiac, že idú

majetok, verejné budovy, komunálne zariadenia a hodnoty musia nechať v poriadku, nič sa nesmie vyhadzovať do povetria a ničiť, najmä pokiaľ ide o vojenský majetok.

Po tretie. Vy, pán Heinersdorf, pôjdete s naším dôstojníkom k doktorovi Fritschemu, vezmete ho so sebou na rozhlasovú stanicu, kde urobí vyhlásenie, a potom sa vrátite sem.

Po štvrté. Ešte raz potvrdzujem, že vojakom, dôstojníkom, generálom a obyvateľstvu zaručujeme život a že raneným poskytnem v rámci možnosti lekársku pomoc.

Po piaté. Žiadame, aby sa zo strany Nemečov nepodnikali žiadne provokačné akcie — streľba a iné diverzie, inak budú naše vojská nútene siahnúť k odvetným opatreniam.

Heinersdorf žiada o ochranu pracovníkov ministerstva propagandy.

— Tí — vratíme, — čo zložia dobrovoľne zbraň a nepodniknú nepriateľské akcie proti sovietskym ľuďom, môžu byť úplne pokojní: ani vlas sa im na hlave neskriví.

Prišiel plukovník Vajgačev a s ním tlmočník, garðový rotný Žuravľov.

Dal som Vajgačevovi takúto úlohu:

— Pôjdete s Heinersdorrom k doktorovi Hansovi Fritschemu, Hans Fritsche vydá v mene nemeckej vlády vojskám rozkaz, aby kapitulovali a vzdali sa v úplnom poriadku, s výzbrojom i technikou. Nech Fritsche vyhlásí rádiom všetkým Nemcom, že sovietske velenie prijalo návrh na kapituláciu a berlieňsku radu a celú jeho posádku pod svoju ochranu. Vy zabezpečte Fritscheho príchod na našu rádiovú stanicu a zariadite kontrolu nad vysielaním toho, čo som povedal. Po vystúpení v rozhlase pride Fritsche a jeho najbližší spolupracovníci sem. Budeme tu rokovať o ďalšom postupe. Jasné?

Plukovník Vajgačev, rotný Žuravľov a spolu s nimi aj nemecká delegácia odišli k východu. Vo dverách sa nečakane stretli s Weidlingom. Weidling zlostne zaganil na svojich spoluobčanov a zamrmral:

— Mali ste to spraviť už skôr.

Generál Weidling bol strednej postavy, chudorlavý, ukázný, mal okuliare a vlasy hladko sčesáno dozadu.

— Vy veľite berlieňskej posádke? — pýtam sa ho.

— Áno, som veliteľom päťdesiateho šiesteho tankového sboru.

— Kde je Krebs? Čo vám povedal?

— Videl som ho včera v rišskom kancelárstve. Myšlím, že spáchal samovraždu. Spočiatku mi výčítal, že sa — neoficiálne — kapitulácia začala už včera. Dnes som vydal rozkaz o kapitulácii vojskám svojho zboru. Krebs, Goebbels a Bormann včera kapituláciu zamietli, ale onedlho sa Krebs sám presvedčil, aké pevné je obklúčenie, a rozhodol sa — napriek Goebbelsovi — zastaviť nezmyselné kryiprelievanie. Opakujem, že ja vydal rozkaz o kapitulácii len svojmu zboru.

— A čo ostatná posádka? Rozširuje sa na ďuvaš moc?

— Včera večer som všetkým vydal rozkaz odrážať útok, ale... potom som to zmenil.

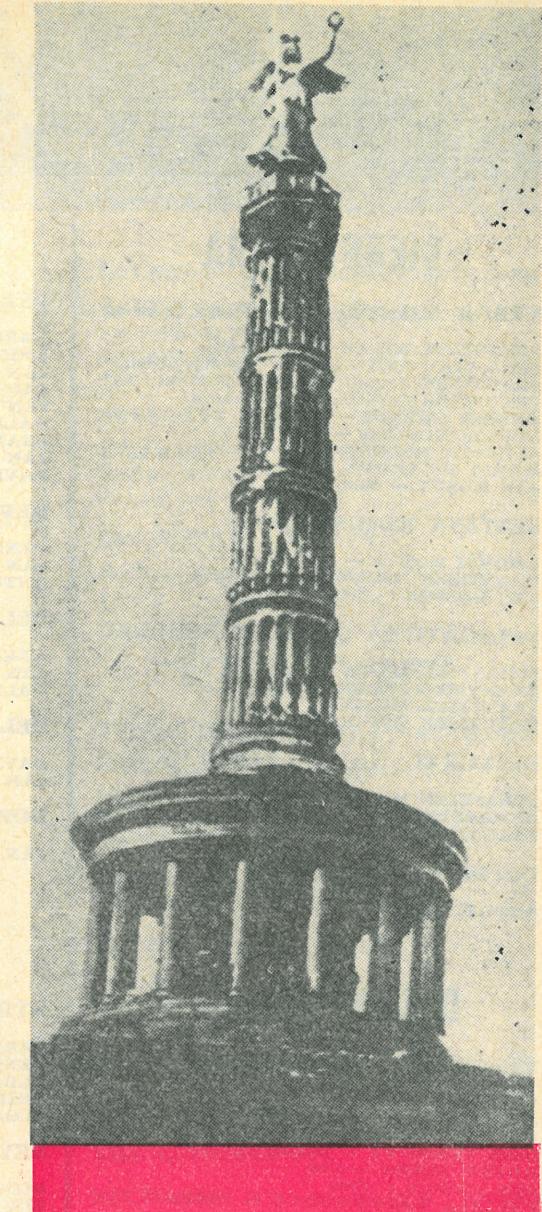
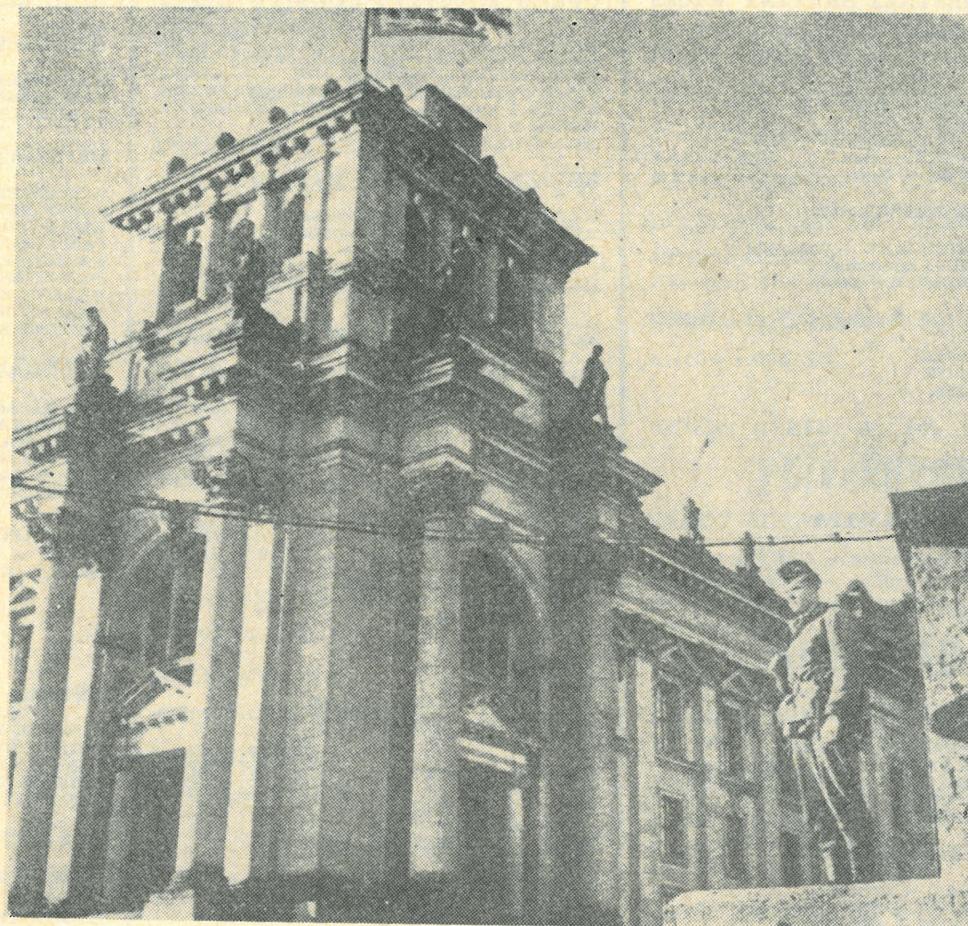
Nemci. Za niekoľko minút naša jednotka bola pripravená ich prijať. Major vrazil dalekohľad. „Prečo oni tak odvážne idú? Vráť sa ešte k tým raneným. Keď uvidíš, že Nemci sú ozbrojení, trikrát mŕvneš rukou.“

Ulica bola dlhá a široká, bližiacu sa kolónu som videl z veľkej vzdialenosťi. Ležím a pot sa zo mňa leje. V jednej ruke som mal revolver, v druhej granát. Vidím, Nemci idú bez zbrane. Keďže som nevedel, aké mám dať znamenia, za tejto situácie som na nich skrikol: „Hände hoch!“. Ale mne sa tiež triasli ruky a srdce mi bušilo ako kladivo.

Vtedy z radu vystúpili dva vojaci a jeden z nich sa na mňa obrátil poľsky so sliezskym prízvukom: „Hitler sa zastrelil, Berlín kapituloval“. Strhol som si čapicu z hlavy a kričal som smerom k našim: „Nestrieľajte! Nestrieľajte!“ Nemci odišli smerom k našim, ja vedela nich. Čo sa vtedy stalo? Všetci začali kričať: „Hurá!“ a „Nech žije Poľsko!“. Naraz všetci začali kričať a reťať. Začali sme hľadať periny a plachty, aby sme z nich urobili biele-červené zástavy.

Z hlásenia seržanta Antoniho Szklarczyka zo sanitnej jednotky.

VOJNOVÍ KRONIKÁRI, KTORÍ PIŠU O POĽSKÝCH VLAJKÁCH ZASTOKNUTÝCH AKO SYMBOL VÍŤAZSTVA V BERLÍNE ROKU 1945, SPOMÍNAJÚ TRI SYMBOLICKÉ MIESTA: BRANDENBURSKÚ BRÁNU, KTORÚ VYBUDOVAL CARL GOTTHARD LANGHAUS PODĽA VZORU ATÉNSKÝCH PROPYLEI A KTORÁ MALA BYŤ SYMBOLOM MIERU, BUDOVU REICHSTAGU, KTORÁ BOLA VYBUDOVANÁ V ROKOCH 1884—1894, AKO AJ SOCHU VÍŤAZSTVA VYBUDOVANÚ NA PAMIATKU VÍŤAZSTVA NAD FRANCÚZSKOM VO VOJNE 1870-71. NA VÝSTAVBU TEJTO SOCHY BOLI POUŽITÉ KANÓNY DOBYTE PRI SEDANE.

Cítim, že u Nemcov panuje zmätok. Weidling ukazuje na nemeckej mape miesto, kde bol jeho štáb, útvary zboru, volkssturm a ďalších. O 6. hodine mali začať kapituláciu.

Prichádza generál Sokolovskij. Weidling je teraz pod krížovou palbou.

— Kam odišiel Hitler a Goebbels?

— Pokiaľ mi je známe, Goebbels a jeho rodina spáchali samovraždu. Führer to spravil 30. apríla.

Jeho žena... sa otrávila.

— To ste počuli, alebo videli?

— 30. apríla podvečer som bol v rišskom kancelárstve. Oznámil mi to Krebs, Bormann a Goebbels.

— To teda znamená, že je koniec vojny?

— Podľa mňa je každá zbytočná obeť zločinom a šialenstvom.

— Správne... Dávno ste v armáde?

— Od roku 1911. Začínať som ako vojak...

Vtom z ničoho nič dostať Weidling nervový záchvat. My so Sokolovským sa tvárim, že sme nič nezbadali, a vymieňame si niekoľko slov.

Potom sme počkali, kým sa Nemec upokojil. Sokolovskij mu vraví:

— Musíte vydať rozkaz na úplnú kapituláciu.

— Nemohol som vydať rozkaz na kapituláciu všetkým, pretože nebolo spojenie, — vysvetľuje Weidling.

— Preto je možné, že na niektorých miestach jednotlivé skupiny ešte bojujú. Mnohí nevedia o führerovej smrti, pretože doktor Goebbels zakázal o tom hovoriť.

— My sme už úplne zastavili vojenské akcie a dokonca aj letectvo sme odvolať. Neviete o tom nič? Vaše vojská sa začali vzdávať a hned potom príša k nám civilná delegácia od Fritscheho s výhlásením o kapitulácii. Aby sme uľahčili jej úlohy, zastavili sme vojenské akcie.

— Rád pomôžem zastaviť vojenské akcie našich vojsk.

Generál Weidling ukazuje, kde ešte zostali útvary SS. Prevažne okolo rišského kancelárstva.

— Chcú sa prebiť na sever, — oznamuje Weidling. — Na nich sa moja moc nevzťahuje.

— Dajte rozkaz na úplnú kapituláciu. Aby sa nekladol odpór ani na jednotlivých úsekokoch.

— Nemáme zásoby streľiva. Odpór nemôže dlho trvať.

— To vieme. Napíšte rozkaz na úplnú kapituláciu a budete mať čisté svedomie.

Weidling načrtáva plán rozkazu. Dívam sa na hodinky. Je 7 hodín 50 minút...

— Nepotrebuje svojho pomocníka? — pýtam sa na Weidlinga.

— To áno, áno. To by bolo veľmi dobré! — potesil sa generál.

Dávam rozkaz, aby zavolali náčelníka štábu 56. nemeckého tankového zboru.

Vchádza urastený brunet s monoklom, s vlasmi pedantne učesanými na pútec, so šedými rukavicami na rukách.

Nemci sa spolu radia. Weidling sa drží za hlavu, ale piše. Potom nahlas číta:

„Dňa 30. apríla führer skončil život samovraždou...“

Generál Sokolovskij ho preruší:

— Dozvedeli sme sa, že Dönitz to vyhlásil do celého sveta.

— Nie, — namieta Weidling, — včera mi doktor Goebbels povedal, že sa o tom dozvedel iba Stalin.

— Včera oznámila neznáma nemecká rozhlasová stanica, že Hitler zahynul hrdinskou smrťou.

Weidling v rozpáchoch myká plecam a mlčky mi podáva návrh rozkazu. Čítame... Formulácie nie sú možno najlepšie, ale čo vlastne napísal?

„Dňa 30. apríla führer skončil život samovraždou, a tak nás, čo sme mu prísahali vernosť, nechal samých. Podľa führerovo prikazu ste vy, nemecké vojská, mali ešte zvádzat boje o Berlín napriek tomu, že bojové zásoby sa vyčerpali, napriek celkovej situácii, ktorá robí nás ďalší odporný. Preto vám prikazujem, aby ste okamžite prestali klásť odpor. Weidling, generál delostrelectva, bývalý veliteľ berlínskeho obranného okruhu.“

— Netreba písť „bývalý“, ste ešte veliteľom, — opravuje ho Sokolovskij.

Generál Požarskij sa ma pýta:

— Musí sa spomínať prísaha?

— Netreba to prepracovať, — odpovedal som, — je to jeho vlastný rozkaz.

— Rozkaz, — vratím.

— Koľko exemplárov treba? — pýta sa tlmočník.

— Dvanásť. Nie, čo možno najviac...

— Máme veľký štáb, — vratí Weidling. — Máme dvoch náčelníkov štábu a ešte dvoch generálov, ktorí už boli v penzi, ale prišli slúžiť ku mne a dali sa mi k dispozícii. Tí pomôžu organizovať kapituláciu.

Písací stroj klopká.

Podával sa čaj. Nemcov odviedli do samostatnej miestnosti a tam im dávajú jest. Sokolovskij, Tkachenko, Pronin, Vajnrbub, Požarskij a ja — znova a znova komentujeme udalosti posledných dní a hodín. Kdekoľbo považuje verziu o spálení Hitlera a Goebbelsa a o zmiznutí generála Krebsa za podivnú.

— Weidling dostał nervový záchvat, všimli ste si? — pýtam sa.

— Musí to mať veľmi ťažké, — vratí Sokolovskij.

— Určite, — zdôrazňuje Pronin. — Ale rozkaz napísal rozumný. Múdro vyzdvihol prísahu a okolnosti...

Prišli nám oznámiť, že rozkaz je už napísaný. Náčelníkovi štábu armády generálovi Beľavskému vratí.

— Posadte do auta jedného nášho dôstojníka a jedného Nemeča, dajte im do rúk rozkazy a nech idú do ulíc a vyhlasujú to vojskám i obyvateľstvu.

Ráno je pochmúrne a trocha chladné. Spomíname si na Stalingrad, žartujeme a fajčíme. Je 11 hodín 30 minút.

Pobočník mi hlási, že na samohybnom dele prišiel Fritzsche.

Stojíme v skupinke. Vchádza Fritzsche — muž nižšej postavy, v sivom kabáte, s okuliarmi. Za chôdze číta listiny. Mlčky si sadá. Tlmočník si sedol vedľa neho.

Aj Fritzsche prijal podmienky úplnej kapitulácie. Či chcel alebo nie, bol to nevyhnutný výsledok našich rokovaní.

Sokolovskij (Fritschemu): — Máme záujem na tom, aby v Berlíne bol pokoj. Tým, čo sa obávajú o svoj osud, môžeme poskytnúť ochranu.

Fritzsche: — Nemecké policajné orgány sa rozpáchli, ale možno ich znova dať dokopy.

Sokolovskij: — Nás polícia nezaujíma. Bude začlenená medzi vojnových zajatcov. Nás zaujímajú úradníci verejnej správy. Zabezpečíme im ochranu. Neutriažia žiadnu ujmu.

Fritzsche: — Nechápem. Kto a kde by im mohol krivdiť? Kto by si dovolil narúšať verejný poriadok?

Sokolovskij: — Aj podaktori naši vojaci, aj nemeckí občania by sa vám mohli odplatiť za činy spáchané gestapom a podobne.

Fritzsche: — Áno, to je možné.

Sokolovskij: — Na všetko sme pamäťali. Ustanovili sme veliteľa Berlína — sovietského generála Berzarinu. Vytvorili sme okrskové vojenské správy, ktoré urobia všetky potrebné opatrenia. Máte nejaké ďalšie príania?

Fritzsche: — Napísal som vám list ako posledný predstaviteľ vlády. Napisal som ho, aby sa predložil krviprelievaniu.

Sokolovskij: — Vaše gesto, ktoré ste urobili podľavom vlastnosti, chápeme.

Fritzsche: — Chcel by som rozšíriť dokument, ale musím sa na to spojiť s Dönitzom.

— O desiatej hodine ráno, — povedal som mu, — sa Dönitz obrátiť na armádu a ľud s vyhlásením, že prevzal vedenie štátu a že bude až do konca pokračovať v boji proti bolševizmu a aj proti Američanom a Angličanom, ak mu budú prekážať. Ale my sa ho nebojíme: je na to prikrátky!

Fritzsche: — Ja som o tom nevedel. Kde sa mám zdržiavať?

Sokolovskij: — Tu. Čakajte na naše ďalšie pokyny.

Fritscheho odvádzajú. Nie je to nastrčená osoba?

Uvažujem nahlas:

— Dönitz vyhlásil Himmlera za zradcu. Berlín teda kapituloval zvlášť. A čo ak sa Hitler stiahol do ilegality? Celkove sme ich však dorazili. Aký rozvrat a politický rozkol je medzi nimi, keď sa Goebbels chcel orientovať na nás!

Všetci pochopili moju ironiu a zasmiali sa.

Dostali sme radostnú správu zo štábu armády, že sa naše útvary stretli s úderou armádou generála Kuznecova. Boj v priestore rišského smeru, rišského kancelárstva a v celom Tiergartene sa skončil. V Berlíne zavládlo ticho.

— Je koniec vojny! — vzrušene povedal Vasilij Sokolovskij.

— Áno, zapálime si fajku mieru!

(Úryvok knihy Koniec tretej ríše od V. I. Čujkova)

ZOZNAM KRAJANOV ZVOLENÝCH DO: VÝBOROV A KSČaS V POLSKU; DELEGÁTOV NA OBVODNÉ VOLEBNÉ

ČIERNA HORA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

SEBASTIAN MILAN — predseda
SEBASTIAN MLYNARČÍK — podpredseda
FRANTIŠEK JEZIERČÁK — tajomník
FRANTIŠEK GOGOLA — pokladník
ANDREJ GORNÍK — člen
LUDVIK GOGOLA — člen
ALŽBETA HELDÁKOVÁ — členka
MÁRIA MILANOVÁ — členka
JÁN KOSÚT — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

ANDREJ MODLA — predseda
FRANTIŠEK MILAN — tajomník
JÁN GORNÍK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

SEBASTIAN MILAN
FRANTIŠEK JEZIERČÁK
FRANTIŠEK MILAN
FRANTIŠEK GOGOLA

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

SEBASTIAN MILAN
ANDREJ MILAN
FRANTIŠEK JEZIERČÁK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

ANDREJ MILAN

DOLNÁ ZUBRICA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

VENDELÍN BOSÁK — predseda
JÁN KOVALÍK — podpredseda
EMIL BALÁS — tajomník
EMIL ZUBRICKÝ — pokladník
ANTON TORBA — člen
JÁN ONDICA — člen
PAULINA BAZARNIKOVÁ — členka

REVÍZNA KOMISIA MS

MILAN MALÝSA — predseda
HELENA KOZÁKOVÁ — tajomníčka
ANDREJ JONIÁK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

JÁN ONDICA
JÁN KOVALÍK
EMIL BALÁS

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

JÁN ONDICA
EMIL ZUBRICKÝ

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

JÁN KOVALÍK

DURŠTÍN

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

ALOJZ KUBUŠEK — predseda
JOZEF KUBUŠEK — podpredseda
ANDREJ HORNÍK — tajomník
JOZEF BIGOS — pokladník

REVÍZNA KOMISIA MS

JÁN PAVLÍK — predseda
JÁN BIZUB — tajomník

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

PAVOL HORNÍK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

ALOJZ KUBUŠEK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

ANDREJ HORNÍK

FALŠTÍN

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

JOZEF NALEPKA — predseda
ANDREJ HORNÍČAK — podpredseda
JAN JASIONTEK — tajomník
JÁN ČAJKA — pokladník
ANDREJ KLIMČÁK — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

JOZEF ČAJKA — predseda
JOZEF MILANIÁK — tajomník
STEFAN VIDA — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

ANDREJ HORNÍČAK
JOZEF NALEPKA

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

JOZEF JASIONTEK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

JOZEF JASIONTEK

FRIDMAN

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

KAROL PRELICH — predseda
EMIL KUTARNIA — podpredseda
JÁN VODIÁK — tajomník
JÁN PLEVÁ — pokladník
JÁN RICHTARIK — člen
VALENT TAZÍK — člen
FRANTIŠEK ORAGNÍČÁK — člen
JÁN JURGOVSKÝ — člen
PAVEL HLAVAČ — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

VENDELÍN MICHALEC — predseda
JÁN PRELICH — tajomník
ANTON POJEDINEC — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

KAROL PRELICH
JÁN RICHTARIK
VALENT TAZÍK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

PAVEL HLAVAČ
JÁN BRINČKA

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

JÁN BRIZEK

JABLONKA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

JÁN PANIAK — predseda
JOZEF DZIUBEK — podpredseda
EMIL KOZUB — tajomník
EUGEN MALKUSIÁK — pokladník
EUGÉN PANIAK — člen
IGNÁC PANIAK — člen
ALOJZ BASITY — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

KAROL KASPRZAK — predseda
ALOJZ PLAŠČAK — tajomník
JOZEF ULMANEK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

ALOJZ ŠPERLÁK
JÁN DZIUBEK
KAROL KASPRZAK
KAROL PILCH
EUGEN DZIUBEK
JOZEF DZIUBEK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

ALOJZ ŠPERLÁK
EMIL KOZUB
JÁN PANIAK
IGNÁC PANIAK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

IGNÁC PANIAK

HELENA PETRAŠEKOVÁ — členka
JAN ZYGMUND — člen
JOZEF KAPOLKA — člen
VALENT SURMA — člen
ALOJZ GALUS — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

SILVESTER MOS — predseda
JAN KRÍŠÍK — tajomník
JAKUB KAČMARČÍK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

SILVESTER MOS
JOZEF PETRAŠEK
JÁN PETRAŠEK
JÁN LUKÁS
FRANTIŠEK LUKÁS
FRANTIŠEK MOS
VALENT SURMA
VALENT BRIZEK
VALENT KRIŠTOFÉK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

JAN KRÍŠÍK
JAKUB KAČMARČÍK
ALOJZ GALUS
SILVESTER MOS
JAKUB PALUCH
JOZEF GRYGUS

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

ALOJZ GALUS

KUCÓW

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

EDMUND POSPIŠIL — predseda
BOHUSLAV SEMERÁD — místopředseda
ZENON NEVEČERAL — tajemník
HELENA JUKIELOVÁ — pokladnice
ZENON TUČEK — člen

REVÍZNÍ KOMISE MS

HELENA POSPIŠILOVÁ — předsedkyně
LÝDIE MUNDILOVÁ — tajemnice
BOLESLAV MUSKALA — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÍ SCHŮZI

ZENON NEVEČERAL
BOHUSLAV SEMERÁD

DELEGÁT NA 4. SJEZD KSČaS

EDMUND POSPIŠIL

DOPISOVATELK ŽIVOTA

LÝDIE MUNDILOVÁ

LAPŠANKA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

PAVEL ZIEMBA — predseda
LUDVIK SOLTÝS — podpredseda
FRANTIŠEK JENDRUSÁK — tajomník
DOMINIK SOLTÝS — pokladník
MATEJ KURUC — člen
KATARÍNA JASIEŇIAKOVÁ — členka

REVÍZNA KOMISIA MS

JOZEF MONDEL — predseda
JOZEF SOLTYS — tajomník
FRANTIŠEK JUREK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

PAVEL ZIEMBA
FRANTIŠEK JENDRUSÁK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

MÁRIA SOLTÝSOVÁ

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

MÁRIA SOLTÝSOVÁ

MALÁ LIPNICA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

FRANTIŠEK SVETLÁK — predseda
LUDVIK TOKAR — podpredseda
STEFAN ADAMČÍK — tajomník
FRANCISZEK ŽYWIOŁ — pokladník
ANDRÉ KUBACKA — člen
IGNÁC KUBACKA — člen
KAROL SVETLÁK — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

EUGÉN LUKA — predseda
CYPRIÁN WIERZBIAK — tajomník
FRANTIŠEK ČERVENKA — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

LUDVIK TOKAR
FRANTIŠEK SVETLÁK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

STEFAN ADAMČÍK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

FRANCISZEK ŽYWIOŁ

CHYŽNÉ

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

ANDREJ FULA — predseda
JOZEF OMÝLAK — podpredseda
JÁN KULASIAK — tajomník
JÁN CAPEK — pokladník
JAN TISONČÍK — člen
KAROL FULA — člen
KAROL MAREC — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

JÁN ČERVEN — predseda
MÁRIA SOBČÁKOVÁ — tajomníčka
ANNA FLOREK — členka

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÓDZU

JOZEF OMÝLAK
ANDREJ FULA

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČaS

JOZEF OMÝLAK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

JÁN TISONČÍK

KREMPACHY

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČaS

VALENT KRIŠTOFÉK — predseda
JÁN PACIGA — podpredseda (I)
JULIA TYBUSOVA — podpredseda (II)
JÁN LUKÁS — tajomník
JOZEF PETRAŠEK — pokladník
MÁRIA LUKÁSOVÁ — členka

REVÍZNYCH KOMISIÍ VŠETKÝCH MIESTNÝCH SKUPÍN SCHÔDZE; NA IV. CELOŠTÁTNY ZJAZD A DOPISOVATEĽOV ŽIVOTA

NEDECA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

MICHAL KUZIEL — predsedá
ANTON BOGAČÍK — podpredseda
MICHAL NEUPAUER — tajomník
ANDREJ SWIĘTY — pokladník
VENDELÍN KEMPASSKÝ — člen
VENDELÍN ADAMČÍK — člen
ANNA POJEDINCOVÁ — členka
AGNEŠKA SLEGILOVÁ — členka
JOZEF STRONČEK — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

JOZEF KUŽIEL — predsedá
VALENT POJEDINEC — tajomník
VENDELÍN PICHNIARČÍK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

HELENA KUZIELOVÁ
STEFAN GRONSKÝ
JÁN NEUPAUER
FRANTIŠEK KASICKÝ

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

MICHAL NEUPAUER
MICHAL KUZIEL

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

FRANTIŠEK BOGAČÍK

NEDECA - ZÁMOK

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

JÁN PIONTEK — predsedá
FRANTIŠEK BOGAČÍK — tajomník
JAKUB BOGAČÍK — pokladník

REVÍZNA KOMISIA MS

STEFAN MILANIAK — predsedá
FRANTIŠEK PIONTEK — tajomník

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

JÁN PIONTEK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

STEFAN MILANIAK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

JOZEF KIEDZIUCH

NIŽNÉ LAPŠE

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

JOZEF KRAVONTKA — predsedá
STANISLAV HABER — podpredseda
JOZEF SPYRKA — tajomník
JÁN KANIUCH — pokladník
ANTON KOVALČÍK — člen
ZOFIA VASIELAKOVÁ — členka
JÁN KARKOŠKA — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

NOVOBILSKÝ — predsedá
PAVEL BUTAS — tajomník
FRANTIŠEK KOVALČÍK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

JOZEF KROVONTKA

JOZEF SPYRKA

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

JOZEF KROVONTKA

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

FRANTIŠEK KOVALČÍK

NOVÁ BELA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

FRANTIŠEK CHALUPKA — predsedá
FRANTIŠEK MOS — podpredseda
FRANTIŠEK LOJEK — tajomník
ANDREJ SKUPÍN — pokladník
ANDREJ CHOVANIEC — člen
CECILIA BRYJOVÁ — členka
ANNA LOPUSNAKOVÁ — členka
JAN CERVAS — člen
JÁN KURNAT — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

JAKUB LOJEK — predsedá
FRANTIŠEK BEDNARČÍK — tajomník
MICHAL KALATA — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

AUGUSTÍN ANDRAŠÁK
JOZEF BRYJA
ANDREJ BEDNARČÍK
JAKUB DLUHÝ
FRANTIŠEK CHALUPKA
FRANTIŠEK KURNAT
FRANTIŠEK BEDNARČÍK
SIMON BEDNARČÍK
MARIA GNIDOVÁ (mladšia)

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

MARIAN KAŠKIEWICZ
FRANTIŠEK BEDNARČÍK
FRANTIŠEK CHALUPKA
JOZEF BRYJA
FRANTIŠEK MOS
ANDREJ SKUPÍN
AUGUSTÍN ANDRAŠÁK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

FRANTIŠEK BEDNARČÍK

ORAVKA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

PETER DZIURČAK — predsedá
JOZEF KOZUB — podpredseda
ANTON GROBARČÍK — tajomník
JÁN GLUSIAK — pokladník
STEFAN LACIAK — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

ALOJZ KVIATKOVSKÝ — predsedá
EUGÉN POLAČIK — tajomník
JOZEF JURČÁK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

PETER DZIURČAK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

ANTON GROBARČÍK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

ANTON GROBARČÍK

REVÍZNA KOMISIA MS

CECILIA NIEDZIELÁKOVÁ — predsedkyňa
VENDELÍN GRAPA — tajomník
EUGÉN KOZAK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

JOZEF GRZYBACZ
KAROL BĀK
MÁRIA GRZYBACZOVÁ

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

JOZEF GRZYBACZ
HERMÍNA KOVALÍKOVÁ

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

ANTON PAPÁNEK

PRÍVAROVKA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

ANTON SPYRKA — predsedá
JÁN STYRCULA — podpredseda
FLORIAN KRAMÁRK — tajomník
JÁN KUCEK — pokladník
EUGÉN BANDYK — člen

ANIELA GOMBARCZYKOVÁ — členka

JULIA SPYRKOVÁ — členka
ANDREJ KUCEK — člen
EDUARD JASURA — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

EUGEN PNIAČZEK — predsedá
ANDREJ KARKOŠKA — člen
AUGUSTÍN VENGRIN — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

ANDREJ KUCEK
ANTON SPYRKA
VENDELÍN STERCULA
EDUARD JASURA

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

VENDELÍN MICHALÁK
FRANTIŠEK JANOVJAK
ANTON SPYRKA

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

VENDELÍN STERCULA

REPÍSKA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

JÁN REPÍČAK — predsedá
JÁN JURGOVIAN — podpredseda
MÁRIA SPERNOGOVÁ — tajomníčka
FRANTIŠEK MADEJA — pokladník
ANDREJ BUDZ — člen
SEBASTIAN GROCHOLA — člen
JOZEF SOLUS — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

ANDREJ VILK — predsedá
JOZEF MALEC — tajomník
ANDREJ VOJTIČKA — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

JÁN REPÍČAK
SEBASTIAN GROCHOLA
JOZEF SOLUS
JAN JURGOVIAN

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

FRANTIŠEK MADEJA
MÁRIA SPERNOGOVÁ
JÁN REPÍČAK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

MÁRIA SPERNOGOVÁ

PODSRNIE

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

ALBÍN CHOVANIEC — predsedá
JOZEF BĀK — podpredseda
JANINA CHOVANIECOVÁ — tajomníčka
STEFAN SARNIAK — pokladník
JÁN ZÁZEL — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

MÁRIA CHOVANIECOVÁ — predsedkyňa
STEFAN ZÁZEL — tajomník
FRANTIŠEK WOJCIAK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

ALBÍN CHOVANIEC
STEFAN SARNIAK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

ALBÍN CHOVANIEC
JOZEF BĀK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

JANINA CHOVANIECOVÁ

PODVLK

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

JOZEF GRZYBACZ — predsedá
KAROL BĀK — podpredseda
MÁRIA GRZYBACZOVÁ — tajomníčka
HERMINA KOVALÍKOVÁ — podkladníčka
EUGENIUSZ BĀK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

ANDREJ GOGOLA
FRANTIŠEK MODLA
ANDEJ PAVLICA
JAKUB PETRAŠEK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

JAKUB PLUTA
HUBER MISKOVIČ
JAKUB GRONKA

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

ANDREJ VAKSMUNDZKÝ

VEL'KÁ LIPNICA

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

JOZEF KARNAFEL — predsedá
JÁN BORIS — podpredseda
EMILIA HRUSTEKOVÁ — tajomníčka
KAROL MICHALÁK — pokladník
JÁN PASTVA — člen
ANTON ZEMIANCÍK — člen
KAROL MICHALÁK — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

FRANTIŠEK KULIGA — predsedá
AUGUSTÍN KARNAFEL — tajomník
FLORIAN KUCÍK — člen

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

KAROL MICHALÁK
JOZEF KARNAFEL
EMIL MARTINIÁK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

JOZEF KARNAFEL
FRANTIŠEK PINDZIAK

DOPISOVATEĽ ŽIVOTA

FRANTIŠEK PINDZIAK

VEL'KÁ LIPNICA — KICORY

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

ANDREJ STECHURA — predsedá
EUGÉN WÓJCIAK — podpredseda
ŠTEFAN VILK — tajomník

DELEGÁTI NA OBVODNÚ SCHÔDZU

MILAN VILK

DELEGÁTI NA 4. ZJAZD KSČas

ADAM WÓJCIAK

VYŠNÉ LAPŠE

VÝBOR MIESTNEJ SKUPINY KSČas

ANDREJ ŠOLTÝS — predsedá
FRANTIŠEK CHOVANIEC — podpredseda
HELENA SOLTÝSOVÁ — tajomníčka
JÁN KIEDZIUCH — pokladník
AUGUSTÍN BRYJA — člen
JÁN SOLTÝS — člen
PAVOL SVARC — člen
MÁRIA SOLTÝSOVÁ — členka
JOZEF GRIGLÁK — člen

REVÍZNA KOMISIA MS

FRANTIŠEK GRIGLÁK — predsedá
SEVERIN KRÍŠÍK — tajomník
FRANTIŠEK BIZIAK — člen

POL'NOHOSPODÁRSKE OTÁZKY

Problém produkcie obilia a krmovín pre naše polnohospodárstvo je stále aktuálny. Ďalší rozvoj chovu závisí od rastu rastlinnej produkcie. Ak vravíme o obili a krmovinách, myslíme na produkciu mäsa.

NAJLACNEJŠIE KRMOVINOVÉ REZERVY

Najlacnejším zdrojom krmovín je naša lúka a naše pastviny, preto si hame aj po týchto rezervách. Hovorí o tom úroda sena, ktorá v celostátnom priemere neprekračuje 41 q z hektára a predsa niektorí rolníci, ktorí doceňujú ten najlacnejší prameň krmovín zbierajú alebo dokonca prekračujú 90 q sena z 1 ha.

Avšak kvalita a množstvo krmovín, ktoré získavame z lúk a pastvin, závisí od správneho pestovania a hnoje-

nia. Lúky a pasienky by sme mali začať pestovať, len čo odtečie voda z topiaceho sa snehu. Keď pôda trochu vyschne, mal by sme začať s vyrovnaním povrchu. Nesmieme zabúdať, že krioviská, mrvaveniská a iné vývýšeniny pôdy, ako aj skupiny tráv sú súdliškom buriny a okrem toho sťažujú zber sena a vypásanie zvieratmi. Na vyrovnanie pôdy na lúkach a pastvinách veľmi poškodených krtmi môžeme použiť brány obratené zubmi nahor alebo ešte lepšie primerane zaťažené drevené brány. Staré skunky trávy musíme kosiť a ak pôda je rašelinová, bude dobre, ak ju zvalcujeme. Nesmieme pritom zabúdať, že nie je dobre, ak porast sa valcuje vtedy, keď je pôda príliš vlhká. V takom prípade totiž vytlačujeme vzduch z vrchnej vrstvy pôdy, čo zasa utvára dobré podmienky pre rozvoj sitín a skupín rastúcich tráv.

Moderná veda neodporúča brániť porast lúk a pastvin, ak na to nie sú špecifické podmienky. Brániť sa odporúča iba na lúkach, na ktorých je veľa machu alebo vtedy, ak na lúkach a pasienkach sejeme. Avšak bránenie sa musí spájať s intenzívnym minerálnym

hnojením. Lebo bránenie ničí povrch pôdy a porast, čo zasa spôsobuje slabší rast trávy.

Mnohé naše lúky a pasienky sú znečistené burinou, s ktorou je ťažký boj a vyzaduje práce, ktoré na sebe závisia a úzko spolupôsobia.

Najlepší spôsob boja proti burine je vytvoriť hustý porast užitočných rastlín, čo znemožňuje rozrástanie buriny. Pomáha nám v tom: správne hnojenie, správne melioračné zariadenia, kosenie v správnom období, a na pasienkoch racionálne vypásanie.

V boji s burinou je najdôležitejšie čo najskôr poznať jej druhy. Lebo od toho závisí, čo budeme robiť pri odstraňovaní buriny, či použijeme chemické prostriedky alebo mechanické. Keď buriny nie je veľa, môžeme ju mechanicky odstrániť. Napríklad ručne odstraňujeme bodiač, podbel a iné jedovateľné rastliny. To si, samozrejme, vyzaduje veľa práce.

Chemicky bojujeme s burinou pomocou tzv. herbicídov. Herbicídy ničia šľavel, pampelišky o pod.

Nesmieme zabúdať, že chemické prostriedky používame vtedy, keď iné me-

tody zlýhajú. Po použití chemických prostriedkov vždy musíme lúky a pastviny hnojiť vysokými dávkami dusíkatých hnojiv.

Nezabúdajme, že nesprávne pestované pastviny sú príčinou mnohých onemocnení zvierat napríklad Červy, cervec a motolica sa vyskytujú hlavne na mokrých pôdach, no najmä tam, kde sú zanedbané melioračné zariadenia, ktoré by mali odvádzat nadbytok vody.

Veľkým nepriateľom zvierat sú aj kliešte, ktoré prenášajú bacily rôznych chorôb. Čo teda máme robiť, aby sme predišli tmu chorobám a rôznym parazitom?

Predovšetkým sa musíme postarať o to, aby melioračné zariadenia fungovali správne. Ďalej musíme čistiť priekopy, lebo tam sa najčastejšie lihanu rôzne parazity.

Musíme sa postarať aj o napájadlá a vytvoriť také podmienky, aby zvieratá mohli piť vždy iba čistú vodu. Mnohé zvieratá onemocnia preto, že niektorí rolníci sa nedostatočne starajú o čistotu napájadiel.

P.D.

ROLNÍCI Z OBCE LOPUSZNA V OKR. NOWY TARG CESTOU NA JARNÝ TRH

Foto: D. PERUN

ZL'AVY

PRE REMESELNÍKOV

Na vidiek je cieľny nedostatok remeselníkov. Vieme, že technika sa na vidiek stáva čoraz všeobecnejšia. Ale o čo viac je na vidiek televízorov, rádioprijímačov, pračiek a chladničiek, o to častejšie sa vyskytuje potreba údržby a opravy týchto predmetov. Vidiecke družstvo Roľnícka svojpomoc organizuje opravárske dielne a služby obyvateľstvu, ale ich počet závisí od počtu odborníkov, ktorých má k dispozícii.

Ďalej je tu nedostatok remeselníkov-odborníkov stavebných a stolárskych odborov atď. Ministerstvo financií vydalo patričné nariadenie, ktoré utvára lepšie podmienky ako doteraz pre urýchlené školenie remeselníkov. Pre majstrov remeselníkov je tu hmotná zainteresovanosť pri školení učňov a tovaríšov.

Nové nariadenie priznáva daňové zľavy vo výške štrty tisíc zl. za vyškolenie učňa alebo tovaríša. Ďalej toto nariadenie dáva prezídiam národných výborov všetkých stupňov možnosť zvýšiť tieto daňové zľavy až do výšky desať tisíc zl. za vyškolenie učňa v remesle, ktoré v danej oblasti je nevyhnutné potrebne. Tieto daňové úľavy môžu priznať, ak učenec celú učebnú dobu bol u toho istého remeselníka. Ak sa zmluva o vyučenie z akýchkoľvek príčin rozviaže pred ukončením učenia, potom majster, ktorý učenca školil, môže dostať čiastočnú úľavu na daniach. Túto dodatočnú zľavu na daniach majster môže dostať vtedy, ak zmluva nebola rozviazaná z jeho viny.

Ak majster chce dostať plnú daňovú úľavu, je nevyhnutné, aby učenec do roka od podpisania zmluvy zložil tovaríšskú skúšku a majster je povinný do jedného mesiaca odvtedy, čo učenec zložil skúšku, podať národnému výboru žiadosť o priznanie daňovej úľavy.

Nové nariadenie ministra financií mení aj zásady počítania daňových úľav. Daňová úľava sa teraz počíta od mesiaca, v ktorom bola priznaná až do konca daňového roku.

P. D.

ROL'NÍCKY KALENDÁR

JÚN – ČERVEN

Ak pre pestovanie lucerny si chceme zvoliť najlepšiu pôdu, musíme vykopať niekoľko jám a preskúmať, aké sú hlbšie vrstvy pôdy. Skoro v každom gazdovstve nájdeme kúsok pola, na ktorom môžeme pestovať lucernu.

Lucerna dobre znáša dlhotrvajace suché obdobia, keďže má dlhé korene a môže odcerpávať vodu z hlbších vrstiev pôdy, lebo jej potrebuje veľa.

Lucerna si vyžaduje čisté pole, bez buriny, keďže ju zahlušovať burina. A preto najvhodnejšie sú polia, na ktorých sa predtým pestovali okopaniny na prírodnom hnoji. Lucernu môžeme siať aj v neskôrších termínoch, po ozimej repke, skorých zemiakoch a ozimom jačmeni. Pole pre lucernu musíme dobre pohnúť, lebo iba vtedy dosiahneme bohatú úrodu. Okrem maštaľného hnoja, ktorý dávame najskôr, pred siatím hnojíme fosforečno-draselnými hnojivami (2-3 q superfosfátu alebo 2 q Thomasovej mûčky — supertomasiny, a 1,5 — 2 q draselnej soli na jeden ha). Ak lucernu pestujeme s ovákom (rajgrasom) alebo aj samotnú na fahších pôdach, je správne ak použijeme malú dávku dusíkotých hnojiv.

Lucerna neznáša kyslé pôdy. Preto je správne, ak pôdu na pestovanie lucerny privápnime rok alebo dokonca aj dva roky pred siatím. Ak však pôda nebola predtým povápená, na jar môžeme prieť menšiu dávku vápna a pred siatím lucerny premiešať s pôdou väčšie množstvo annofosu (7 — 10 q na ha) pomocou kultivátora, lebo annofos obahuje veľa vápna.

Pôdu pre lucernu mali by sme preorať na jeseň a nechať takto na zimu. Na jar pole až do siatia nechávame v kyprom stave a bránami rozdrívime tvrdý povrch a zničíme burinu.

Lucernu môžeme siať na jar alebo v lete. Jarné siatacie je oveľa istejšie ako letné, lebo rastlina pred zimou sa môže dobre rozvinúť a môžeme ju raz pokositi. Odporúča sa pôda pred siatím valcovat a po zasiatí pobrániť. Na fahkej pôde sa lucerna seje bez ochranných rastlín, ale môžeme ju siať aj zmešanú s talianskym ovsíkom (rajgrasom) 15 — 18 kg lucerny a 15 kg ovsíka).

Ak sejeme samotnú lucernu, dávame 18 až 25 kg lucerny na jeden hektár.

Správna šírka riadkov je 15 až 20 cm. Semená by nemali byť v pôde hlbšie ako 2 cm. Na fahších pôdach môžeme lucernu siať do krmných miešaniek alebo do jačmeňa. Sejeme 80 až 120 kg jačmeňa na jeden hektár. Do miešaniek môžeme použiť 50 až 80 kg pohánky + 100 kg poľného hrachu + 20 kg ovsy alebo jačmeňa na jeden hektár.

Po siatí musíme bojovať s burinou a rozdrítiť tvrdý povrch pôdy. Pri pestovaní lucerny nesmieme zabúdať, že každý rok musíme nechať úplne vyrásť a odkvitnúť jeden porast korene sa silnejšie rozvinúť a rastlina lepšie prezimuje), a ďalej, že lucernu nesmieme kosiť nižšie ako 5 cm nad zemou, ani ju vypásat (nad zemou totiž treba ponechať bočné očká).

Pestovanie lucerny sa skutočne vyplatí, hoci aj na skúšku. Kto raz začal správne pestovať lucernu, už ju nikdy neprestane pestovať.

S.D.

26. MÁJ

VŠETKÝM MAMIČKÁM NAJKRAJŠIE KVETY A NAJKRAJŠIE BLAHOŽELANIA

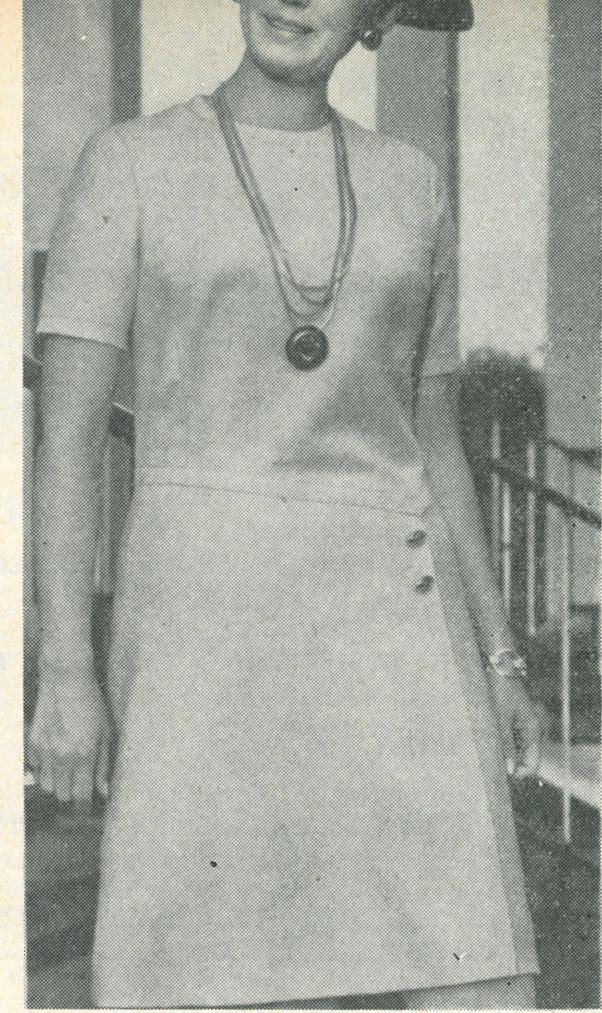

„Mama, mamička...“ — Ako často počujeme toto volanie. Počujeme v ňom radosť i slzy, bôl i triumf. Práve ju, svoju mamičku, najbližšiu bytosť na svede, takto volá dieťa, keď potrebuje pomoc, volá,

aby bola svedkom jeho radosti, prosí o trošku tepla a nežnosti, keď po nej túži, volá o ochranu pred tým, čo ho trápi a znepokojuje.

A ona, matka, ktorej nekonečná a nezistná láska nedovolí, aby nechala toto volanie bez odpovede, delí sa so svojou radosťou, osušuje slzy, zmierňuje bolesť, poskytuje ochranu.

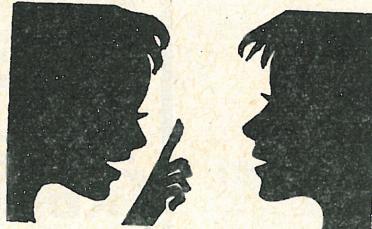
Všetkým mamičkám, aj tým mladým, ktoré prežívajú prvé chvíle svojho materstva, aj tým sivovalásym, ktoré nachádzajú radosť a pohnutie vo vzdielených spomienkach, v radosťi vnúčat, želáme na Deň matiek všetko najlepšie. Nech kvety, básnne od detí a blahoželania, ktoré tento deň dostanú, budú výrazom veľkej lásky a preveľkej vďakys za všetko, čo pre nás urobili a čo ešte urobia.

VŠEM MATKÁM,

tém nejmladším, i tém dozrálejším, chceme dnes predstaviť niekolik modelov šatů. Jsou nejenom módní, ale i praktické a hodí se pro každou priežitost. Ačkoliv se nosí šaty různých délek, pomalu začínají převládat delší. Na posledních módních přehlídkách Moda Polska předváděla šaty zakrývající kolena. A ještě jedna zajímavost: na levém snímku nahoře jsou šaty ušité z lněného plátna — levně a hezké.

JEDNA DRUHEJ RIEKLA

Hoci kozmetika v niektorých krajinách urobila veľké pokroky, mnoho ráz tie isté výsledky ako drahé prípravky dávajú prírodné zdroje, dostupné v každej kuchyni, v záhrade alebo v lese. Tak isto ako mnohé bylinkové čaje liečia rôzne choroby, odvary tých istých rastlín sa často používajú ako pleťova voda. Aj známi dermatológovia priznávajú vysokú účinnosť prírodným prostriedkom, ktoré sú vlastne surovinou na výrobu väčšiny kozmetických prípravkov a liekov.

VAJCIA DODÁVAJÚ VLASOM LESK

Vajce dodá vlasom taký lesk, aký pri používaní bež-

ných šampónov nedosiahnete. Dopravte tento postup: Ušľaháte dva bielky. Po dôkladnom umyti vlasov vmasírujete si do nich sneh a nechajte pôsobiť najmenej 5 minút. Potom pečnu spláchnete vlažnou vodou. Toto je recept pre blondínky a červenovlásky. Brunetky a čiernovlásky si namiesto bielkov ušľahajú dva žltky.

UNIVERZÁLNOŠŤ MEDU

Ani jeden kozmetický prípravok nemá taký účinok ako med. Ak máte unavenú, zvädnutú tvár a ak sa na nej objavujú malé vrásy, skúste tento osvedčený domáci prostriedok: Rozmiešajte v šálke vaječný bielok, lyžicu plnotučného mlieka a lyžicu medu. Šlahajte, až kým sa neutvorí sneh, ktorým si natrite tvár a krk. Lahnite si do vodorovnej polohy s vyvýšenými nohami a nechajte zmes pôsobiť 15 minút. Na oči si dajte obklad s bôrovou vodou. Potom sa umyte vlažnou vodou a tvár natrite pleťovou vodou. Táto medová maska je zvlášť vhodná, ak sa chystáte niekde ľef večer.

ŠEDIVÉ VLASY MÔŽU BYŤ PEKNÉ

Žena medzi 45. a 55. rokom života rozhodne musí „zrevídovali“ svoj doterajší štýl, tvrdia odborníci zaobrájúci sa našou krásou. To však neznamená, že sa má v tomto veku rozlúčiť s mladosťou. Mala by sa iba naučiť ako zdôrazniť svoju zrelosť a predovšetkým zvoliť si najvhodnejšie účes. Účes nesmie byť „hocák“, lebo budete vypadať staršia.

Základné pravidlo: šedivé vlasy mali by byť krátke, moderne strihané, mäkkoo a ležérne formované, dôkladne umyté a pláchat by sa mali vo vode s prostriedkom, ktorý im dá šedo-modravý odtieň.

Pripojené snímky dokazujú, že frizury pre šedivé vlasy a pre zrele dámky sa nelisia od tých mladistvých a moderných.

Z ORGANIZAČNÉHO ŽIVOTA

• VOL'BY V MIESTNYCH SKUPINÁCH

JABLONKA

Volebnej schôdze miestnej skupiny KSČaS v Jablonke sa zúčastnilo 70 krajánov vrátane 20 mladých. Miestna skupina má 140 členov. Na schôdzku prišli aj hostia, zástupcovia stranických a štátnych orgánov z vojvodstva a okresu. Za UV KSČaS bol prítomný úradujúci tajomník A. Andrašák. Schôdzka predsedal kraján A. Šperlák. Ako prvý bod prejednali volebný program a potom sa diskutovalo o miestnych otázkach. Problémy tejto miestnej skupiny sú nesmerne dôležité pre celú Ora-

vu. Vedľa Jablonka je prakticky centrom celého obvodu. Tu je obvodný výbor KSČaS a tu sa sústredujú mnohé organizačné a kultúrne záležitosti KSČaS na Orave. V Jablonke je jedna z najlepších klubovník v hľadisku miestnosti. Tade viedie medzinárodná turistická trasa z ČSSR. To všetko zavázuje.

No jednako musíme s prílubovaním zaznamenať, že klubovňa v takom stave, ako je teraz, nie je veru reprezentatívna. K nedostatkom patrí: zlé a nedostatočné vybavenie, neprijemné okolie klubovne (vchod) a celkový vzhľad vnútajška. Je to odsú-

deniahodné aj preto, lebo pre túto klubovňu sú určené najväčšie prostriedky. Azda práve preto o klubovni sa toľko vravalo na schôdzke a v dôsledku diskusie utvorili klubovnú radu, ktorej členmi sa stali krajania: E. Kozub, K. Kasprzak, J. Ulmanek a J. Paniak. Tento kolektív sa podujal veľkej úlohy: prinavratiť tomuto kultúrnemu stredisku patričnú úroveň. Veľa sa vravalo aj o súboroch KSČaS na Orave, o pomocí všetkým miestnym skupinám v práci týchto súborov, ako aj o povolaní reprezentatívneho súboru KSČaS na Orave. Mimoriadne dôležité je doplni-

ní hudobné nástroje, lebo miestny GS berie si svoje nástroje späť, čím sa súbor pri miestnej skupine KSČaS v Jablonke stáva nekompletnej.

ORAVKA

Na volebnú schôdzku miestnej skupiny KSČaS v Oravke prišli mnohí pozvaní hostia: s. Szauder z OV PZRS v Nowom Targu, s. Bochenek z VNV v Krakove, s. Nowak z ONV v Nowom Targu a A. Andrašák, úradujúci tajomník UV KSČaS.

Predsedu ustupujúceho vý-

boru MS kr. Peter Jurčák prednesol správu a potom sa rozprúdila diskusia. Vo svojom diskusnom príspevku ričtár z Oravky Kwiatkowski zdôraznil, že krajania obetavo pracovali pri stavbe cesty v dĺžke 3 kg na Studzionky, ako aj pri práciach spojených s vykopaním priekop. Všetky tieto svojpomocné práce mali hodnotu asi 80 000 zl.

Dalej ričtár sa obrátil na UV a OV KSČaS, aby v budúcnosti na Studzionky prideľili televízor, lebo starší a mládež musia chodiť do obce vzdialenej tri km, aby si pozreli program.

J.K.

TEXTY SLOVENSKÝCH ĽUDOVÝCH PIESNÍ

NEMELEM, NEMELEM

(: NEMELEM, NEMELEM, NEMELEM, NEMELEM,
ZOBRALA NÁM VODA MLYN. :)ZOBRALA NÁM VŠETKY KOLÁ
I TÚ PILU S VANTROKAMA.NEMELEM, NEMELEM, NEMELEM, NEMELEM,
ZOBRALA NÁM VODA MLYN.(: LEN TY SI, LEN TI SI, LEN TY SI, LEN TY SI,
MÁ PANENKO, SPOMEŇ SI. :)SPOMEŇ SEBE NA TIE ČASY,
KEĎ SME SPOLU HUSI PÁSLI.
LEN TY SI, LEN TY SI, LEN TY SI, LEN TY SI,
MÁ PANENKO, SPOMEŇ SI.(: NIČ MA TAK NETEŠÍ, NIČ MA TAK NETEŠÍ,
JAK MĀSIARSKE REMESLO. :)RÁNO VSTANEM, KRÁM OTVORÍM,
KUS SLANINY SI UKROJÍM.
NIČ MA TAK NETEŠÍ, NIČ MA TAK NETEŠÍ,
JAK MĀSIARSKE REMESLO.

(Mikrobájka Vladimíra Mikoláška)

Istý, nie práve usilovný kominár, si raz povedal:

— Ľudia sú čudní. Keď ma stretnú, chčú sa ma dotknúť, vraj pre šťastie. Sám by som ho potreboval nie aby som ho rozdával iným.

Rozhodol sa, že zanechá kominárstvo a zájde si ku kováčovi pre podkovu šťastia.

ŠŤASTIE

Nie práve usilovný kováč mu však povedal:

— Celý život sa mi lepí smola na päty, hoci som nakul horu podkov! Podme si radšej nájsť štvorlístok pre šťastie.

Tak teda šli.

Bol suchý rok, darmo hľadali, štvorlístka nenašli. Keď už nemali čo jesť, povedali si:

— No piateľko, asi sa musíme dať do práce.

Dali sa teda do práce.

Kominár vylezol opäť na komín, kováč na postavil opäť ku kovadline. A mali zrazu toľko šťastia, že sa im o ňom predtý ani neprisnilo. No ich najväčším šťastím bolo, že sa im vrátila chuť do práce.

Z ORGANIZAČNÉHO ŽIVOTA • VOL'BY V MIESTNYCH SKUPINÁCH

KIČORY

Volebná schôdza miestnej skupiny KSČaS v Kičoroch sa konala, ako sa to vraví „medzi svojimi“. Z mnohých pozvaných prišiel na schôdzku iba Ján Kovalík, predseda obvodného výboru KSČaS na Orave. Škoda, že sa tak stalo, lebo táto miestna skupina, ktorá bola iba prednedávnom založená (počas posledného volebného obdobia), je veľmi aktívna, a hoci sa bori s mnohými ťažkosťami, ktoré sa

zvyčajne vyskytujú v počiatkoch každej spoločenskej práce, predsa dosiahla pekné výsledky, najmä v oblasti kultúry. Miestna skupina začala spevácko-tanečný súbor, ktorý vystupoval aj v Jablonke a v okresnom meste Nowy Targ, pomocou všetkých členov miestnej skupiny začali aj klubovňu. Naši krajania v rámci svojpomocných prác pracovali aj na výstavbe cest na úseku Skoczki – Kičory.

Ďalšie plány miestnej skupiny sú spojené s vybavením klubovne. Najväčšmi potre-

bujú harmoniku, basu a stočky pre klubovňu. Krajania sa dožadujú, aby im čím skôr vydali členské legitimácie, obvodný výbor ešte stále zanedbáva túto vec.

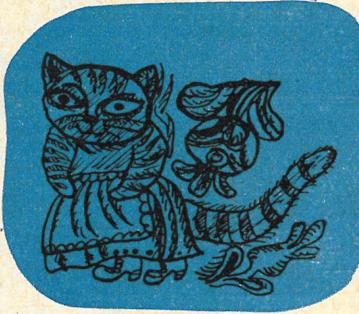
Na volebnú schôdzku prišlo 30 krajanov vrátane 19 mladých. Keď si uvedomíme, že Kičory ešte stále sú dedinkou, „kde je svet obýt doskami“, politika nadriadených zložiek KSČaS mala by sa uberať smerom preferovať tejto miestnej skupiny v poskytovaní jej všeestranej pomoci a starostlivosti.

MLADÝM • MLADŠÍM • NAJMLADŠÍM

Toto je tá drobunká drobná povedačka:

Žila v drobnom domčeku drobulinká mačka

V drobnej stajni chovala dva drobunké volky,

na obed si upiekla dve drobunké dolky.

Kým ich piekla v kuchyni, stratili sa tajne

dva drobunké volčeky z drobulinkej stajne.

Nechcelo sa mačke jesť. Nechala stáť dolky.

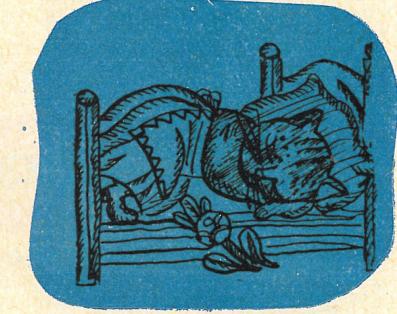
Do drobného sveta šla hľadať drobné volky.

Riekl drobne volčeky:
— Aké čudné miesto!

Pásli sme sa na ceste a bolo to cesto!

Už sú volky v stajni zas. Zjedla dolky mačka.

Tak sa končí drobunká drobná povedačka.

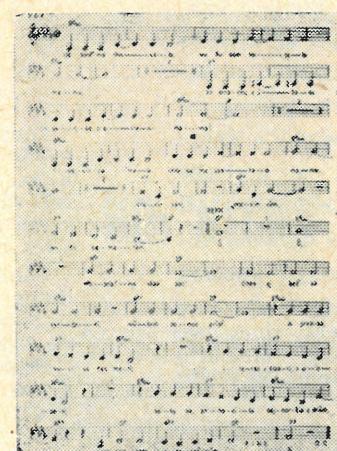

Mama

Už keď ma chovala na ňu som volala mama zo strachu, z úžasu v perinke z atlasu.
Mama!
I neskôr za mala vždy sa ma zastala mama.
Vrávím vám, vravím vám len čo pamätam.

REFREN:
O — ó,
obráťte však list!
Dnes aj keď sa zvečeri môžem domov prísť.
A predsa, hoci sa čas mení,
a teraz v slasti, v utrpení,
keby sa prihodila najhoršia z drámu,
viem, kam utekam.
Čarovné oči má,
pozval ma do kina.
Mama!
Hľadel mi na vlasys,
vratel mi: Krásna si.

Ach, mama!
Zviezol ma taxíkom,
bozkal ma za kríkom.
Mama!
Vrávím vám, vravím vám:
ja ho ráda mám.
O — ó
čudný je to pád.
Ak sa práve nemýlim,
aj on má rád.
Preto nám telefón tak zvoní.
on pri ňom slzy možno roní
a že ma zo tmy volá
smutný a sám,
viem kam utekam mám.
Prší, ach dázid padá
a ja ho mam ráda,
mama.
Prší a stmieva sa,
v dázdi je sám zasa,
mama.
Padá mu na vlasys,
vonku sa chvie asi.
Mama!
Vrávím vám, vravím vám,
že ja ho ráda mám,
že ho strášne ráda mám.

MILÉ DĚTI, NEZAPOMĚNTE
BLAHOPRÁT SVÝM
MAMINKÁM K JEJICH
SVÁTKU DNE 26. KVĚTNA!

ZAHÁDAM TI HÁDANKU

Ako sa zamrznutá voda troma písmenami napíše?

Išla paní lúkou,
stratila řefaz kľúčov.
Mesiac vedel,
nepovedal.
Slnce vyšlo,
tam ju našlo.

Ktoré oko je bez vody?

Beží, beží, nezáleží; nemá voza ani sane,
predsa nikdy neustane.

Päťdesiatdva kvetov, dvanásť štepov, štyri razy do roka tri zlaté jablká.

KDE ZOMREL...?

Strata nezávislosti spôsobila, že mnohí Poliaci sa rozišli do sveta. Každé povstanie vyzvolávalo novú vlnu emigrácie. Niektorí bojovali za slobodu iných národov, lebo verili, že takto bojujú za slobodu Poľska, iní ďaleko v cudzine sa čestne príčinovali o výstavbu našej civilizácie, a ďalší čo sa z politických dôvodov nemohli vrátiť do vlasti, posledné roky svojho života strávili v cudzine. Miesta, kde zomreli spomenuté osobnosti, sa spájajú alebo s ich dlhým pobytom alebo s politickými zápasmi, ktoré viedli pred smrťou.

1. Tadeusz Kościuszko
2. Jarosław Dąbrowski
3. Adam Mickiewicz
4. Kazimierz Puławski

ODPOVEDE Z Č. 4/70

1. Vietor, 2. Vietor, 3. Dážď, 4. Lebo nemôže utekať, 5. Po kúskoch, 6. Zmrznutá.

POSLEDNÍ CESTA

KRAJANKY
A. POSPIŠILOVÉ

Dne 19. marca 1970 zemrela v Želově po dlouhé a těžké nemoci členka naší Společnosti, krajanka Anna Pospišilová ve věku 84 let.

Cest Její památe!

OV KSČaS
v Želově

PODVLK

Na volebnú schôdzku miestnej skupiny KSČaS v Podvlku prišiel úradujúci tajomník ÚV KSČaS kr. A. Andrašák a učiteľky Papáková a Niedzielaková.

Ako na mnohých iných volebných schôdzach, aj tu sa veľa vracalo o kultúrnej práci. Divadelný súbor pri miestnej skupine KSČaS v Podvlku nedávno nacvičil dve divadelné hry v polštine a slovenčine. Divadelnú hru, ktorú nacvičili v slovenčine, predviedli na výstupoch v Martine na Slovensku.

Krajania sa stážovali, že televízna anténa, ktorú majú v klubovni, je nevhodujúca a obrátili sa na nadriadené zložky Spoločnosti, aby ju vymenili.

V diskusií prehovorila aj riaditeľka školy Papáková, ktorá poukázala na skutočnosť, že krajania sa zúčastňujú na všetkých svojpozemocných prácach v obci, napr. pracovali pri stavbe cesty a pri oprave budovy MNV. Za svoju prácu krajania z Podvlnky vyhrali gramofón, ktorý slúži nielen starším občanom, ale aj deťom.

JK

DOLNÁ ZUBRICA

Na volebnej schôdzi miestnej skupiny KSČaS v Dolnej Zubrici krajania hovorili o tom, že v budúcnosti budú mať tri súborov. Jeden z týchto súborov je 8-členný, druhý takisto 8-členný nacvičuje už hru Mozolovci. S týmto súborom pracuje nás aktivista kr. Ján Kovalík. Tretí súbor vede kr. Ján Ondica a nacvičuje divadelnú hru Kubo.

V Dolnej Zubrici je stará škola, v ktorej je iba jedna harmonika, ale aj v tejto starej budove niekto

vybil obloky a rozbúral pec. Naša krajanská mládež v rámci svojpozemocných prác opravila nielen obloky, ale aj obločnice, aby si nové obloky chránila. Keď sa na poslednej schôdzi Obvodného výboru predlovali do miestnych skupín stoly a stoličky, predeliili im aj jeden starý stôl a zopár stoličiek. Dúfajme, že v budúcom volebnom období miestna skupina v Dolnej Zubrici bude lepšie vybavená.

JK

HARKABUZ

Miestna skupina KSČaS v Harkabuze má 45 členov, ale na volebnej schôdzi prišlo oveľa viac ľudí; prišli rodiny členov a priaznivci. Na tejto schôdzi, ktorá bola dôležitou udalosťou v živote miestnej skupiny, sa diskutovalo tak o organizačných a kultúrnych otázkach, ako aj o všeobecných problémoch týkajúcich sa celej obce. Ved je to aj pochopiteľné. Na oravských a spišských dedinkách sa na každej verejnej schôdzi zavádza hovor o všetkých aktuálnych otázkach. No jednako prvoradé boli otázky kultúry, o. i nedostatok slovenských a poľských kníh a spoločenských hier. Dožadovala sa ich predovšetkým krajanská mládež. Žiadali, aby im vymenili harmoniku, ktorá je už staršia a svoje si odslúžila.

Dalším problémom bola otázka zamestnanosti. Tu najší gazdovia vyrábajú šindiele, ale nemajú odbyt na množstvá, ktoré by mohli produkovať. Sú fažnosti s prácou v meste, chýba dobrá cesta, nie je zavedený elektrický prúd. Zhromaždení sa znova obrátili na príslušné orgány so žiadosťou, aby im pomohli v základnom rozvoji obce.

VEL'KÁ LIPNICA

Na volebnej schôdzi miestnej skupiny KSČaS vo Veľkej Lipnici prišli: A. Andrašák, úradujúci tajomník ÚV KSČaS, J. Kovalík, predseda Obvodného výboru KSČaS na Orave, I. Osika, tajomník prezidia MNV. Správu o činnosti prednesol Jozef Karnafel a správu revíznej komisie Karol Pastva.

Miestna skupina KSČaS vo Veľkej Lipnici (bez Privarovky, lebo tam je zvláštna miestna skupina) má 100 členov. Prácu MS riadi Jozef Karnafel, ktorému aktívne pomáha Karol Pastva a Karol Michalák. Je to pomerne početná miestna skupina, a preto bolo by dobre, keby viacerí členovia sa aktívnejšie prejavovali. Touto vecou sa chce zaoberať novozvolený výbor MS. Plánujú častejšie organizovať schôdze. Členské príspevky sa platia riadne, 83 členov si predpláca Život.

Najaktívnejším súborom miestnej skupiny je súbor piesní a tancov, ktorý viedie obvodný kultúrny inštruktor Jozef Omylak. Roku 1969 súbor veľká vystupoval v Martine na Slovensku, v Czorsztyne, Chyžnom a Jablonke. Najaktívnejší členovia sú: E. Janoviaková, E. Michaláková, I. Kaczmarková, A. Dunajová, Z. Kuperková a B. Skoczková.

Do klubovne pri miestnej skupine, o ktorú sa stará J. Karnafel, denne prichádza veľa osôb, niekedy aj štyridsať. Čítajú knihy, spievajú a niekedy si aj zatačujú.

Na volebnej schôdzi krajania žiadali, aby sa vo Veľkej Lipnici utvorili podmienky pre vyučovanie detí slovenčiny a aby sa častejšie premietali slovenské filmy (a to v dobrom stave, teraz najčastejšie sú kópie poškodené). Obvodnému výboru bola adresovaná žiadosť o dodanie spoločenských hier pre klubovnu.

čo dokáže, ale vystupoval bez krojov, a to nie je to isté.

My zo svojej stránky vynaložíme ešte viac úsilia v krajanskej organizačnej a kultúrnej práci.

JOZEF KARNAFEL

ODPOWADAJĄ NAM:

ELEKTRYFIKACJA

W sprawie przyspieszenia elektroinstalacji Harkabuza i Podszkla na Orawie, o czym pisali do nas czytelnicy z tych wiosek (Život, styczeń br., str. 11 i 12), otrzymaliśmy z Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prez. PRN w Nowym Targu wyjaśnia, że do dnia 22.I.1970 r., inseminację krów we wsi Podszkla prowadził Ob. Lasiak Władysław zam. w Harkabuzie dojeżdżając codziennie do Podszkla w wyznaczonych godzinach.

... Wydział Rolnictwa i Leśnictwa PWRN informuje:

Elektryfikacja wsi na terenie województwa krakowskiego realizowana jest zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym planem 5-letnim na lata 1966-1970. W tym też okresie na terenie pow. Nowy Targ została przeprowadzona elektroinstalacja we wsiach: Dębno, Frydman, Lapszanka, Ratułów, Pieniążkowice, Stare Bystre, Piekielnik. Natomiast w planie inwestycyjnym 1970 roku zostaną zelektryfikowane wsie: Odrowąż, Długopole, Sromowce Niżne, w których prace zostały już rozpoczęte. Wobec powyższego Wydział Rolnictwa i Leśnictwa nie ma możliwości włączenia do planu dodatkowych wsi, gdyż przyznane nakłady finansowe na ten cel zostały już rozdysponowane zgodnie z planem 1970 roku.

Zgodnie z obowiązującym trybem opracowywania planu w zakresie elektroinstalacji wsi, w chwili obecnej opracowywany jest projekt planu elektroinstalacji wsi na 1971 rok i z terenu pow. Nowy Targ włączone zostały wsie: Lipnica Mała, Podszkla, Harkabuz, dla których opracowano terenowe założenia projektowe i po zatwierdzeniu ich przez Ministerstwo Rolnictwa zostanie opracowana dokumentacja projektowa kosztorysowa do realizacji w 1971 roku.

Od redakcji:

Dziękujemy za odpowiedź i wyjaśnienie, z którego wynika, iż sprawa prowadzenia inseminacji bydła w Podszklu jest załatwiona z korzyścią dla mieszkańców tej wioski.

Przepraszamy naszych Czytelników, że powyższe dwie odpowiedzi dajemy dopiero w tym numerze. Z braku miejsca nie mogliśmy ich opublikować w numerze kwietniowym.

W tej sytuacji Wydział Rolnictwa i Leśnictwa PWRN w Krakowie nie ma możliwości przygotowania włączenia dodatkowych wsi do planu powszechnej elektroinstalacji.

Z-ca Kierownika Wydziału mgr. inż. Szczepan Kałużyński

U ČLÁNKU „LENIN A ŘÍJEN“ JSME OMYLEM NEUVĚDLI Jméno autora. ČLÁNEK NAPSAL V. STJEPAKOV. ZA TOTO OPOZENUTÍ SE AUTOROVI I ČTENÁŘŮM OMLOUVAME.

Organ Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Ukaże się około 15 každego miesiąca. Redaguje Kolegium w składzie: František Bednářík, Cecília Biegunová, Augustyn Bryja, Adam Chalupec (redaktor naczelný), Vladimír Hess, Tereza Heteniaková, Marian Kaškiewicz (zastępca redaktora naczelnego), Ján Krišák, Lídia Mšálová, Ignác Nižník, Ján Ondica, Waclaw Luščinský.

Tłumaczenie i korekta jęz. czeskiego — Valerie Wojnarowska. Tłumaczenie na jęz. słowacki — Elżbieta Stojowska. Weryfikacja stylistyczna tekstów słowackich — Eudmila Skalická. Korekta jęz. słowackiego — Jan Szpernoga. Red. techniczny — Krystyna Tomczyk. Oprac. graf. — Joanna Deresz.

Niedeskonytki, fotografie i rysunki w redakcji nie wraca. Wydawca: Wydawnictwo „WSPÓŁCZESNE” RSW „PRASA”, Warszawa, ul. Wiejska 12, tel. 28-24-11.

ADRES REDAKCJI: WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE 37. TEL.: 21-15-41, 28-22-81.

Prenumeratę na kraj, roczną i kwartalną dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe oraz listonosze. Czytelnicy indywidualni mogą dokonywać wpłat również na Towarową 28. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeraty: kwartalna 3 zł, półroczenka 6 zł, roczna 12 zł. Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40 proc. droższa od krajowej, wynosi: kwartalna 4,20 zł, półroczenka 8,40 zł, roczna 16,80 zł, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, nr konta PKO 1-6-1000-24, nr tel.: 20-46-88. Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabyc w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwnej „Ruch”, Warszawa, ul. Nowomiejska 15/17, konta Nr 114-6-70041 VII O/M Warszawa.

Oddano do składu 25.III.70 r. Numer zamknięto 28.IV.70 r. Druk Prasowe Zakłady Graficzne RSW „Prasa”, Warszawa, ul. Smolna 10. Zam. 640. K-85.

Od redakcji:

Dziękujemy za rzeczone wyjaśnienie z którego wynika, iż Harkabuz, Podszkla a także Lipnica Mała zostaną objęte planem elektroinstalacji w roku przyszłym.

INSEMINACJA

W sprawie niedociągnięć w pracy punktu inseminacyjnego w Podszklu (Život, styczeń br., str. 11) odpowiada nam kierownik Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa PPRN w Nowym Targu inż. Kazimierz Bałajewicz:

„W odpowiedzi na pismo redakcji z dnia 14.I.1970 r. w sprawie prowadzenia inseminacji bydła we wsi Podszkla, Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Prez. PRN w Nowym Targu wyjaśnia, że do dnia 22.I.1970 r., inseminację krów we wsi Podszkla prowadził Ob. Lasiak Władysław zam. w Harkabuzie dojeżdżając codziennie do Podszkla w wyznaczonych godzinach.

W roku 1969 Ob. Lasiak Władysław zainseminował w Podszklu 169 szt. krów, Ob. Czyszczoń Maria od dnia 22.I.1970 r. do 12.II.1970 r. 12 szt. Celem sprawniejszego wykonywania zabiegów inseminacyjnych wytypowano i przeszkolono nowego kandydata miejscowościowego Ob. Czyszczoń Marię zam. w Podszklu nr. 143, która prowadzi obecnie punkt inseminacyjny w swoim gospodarstwie od dnia 23.I.1970 r.

Ponadto dodatkowo uruchomiono podpunkt inseminacyjny w centrum wsi u Ob. Kuspera Stanisława zam. Podszkla nr. 34 prowadzony przez wyżej wymienioną.

Obecnie we wsi Podszkla jest pełne zabezpieczenie rozrodu bydła. Zaznacza się, że niedociągnięcia, o których mowa w Waszym piśmie wynikły częściowo z zaniedbania byłego inseminatora a przede wszystkim z braku miejscowościowego kandydata na insceminatora, którego wieś nie chciała wytypować — wychodząc z założenia, że jeżeli nie będzie miejscowościowego kandydata to Wydział Rolnictwa i Leśnictwa będzie zmuszony pozostawić nadal buhaje do krycia krów“.

Od redakcji:

Dziękujemy za odpowiedź i wyjaśnienie, z którego wynika, iż sprawa prowadzenia inseminacji bydła w Podszklu jest załatwiona z korzyścią dla mieszkańców tej wioski.

KALENDÁR MÁJ – KVÉTEN

PIATOK Sviatok práce	1	SOBOTA Andrej	16
vých. sl. 4.06 záp. sl. 19.01	17	NEDEĽA Zelené sviatky	17
vých. m. 2.31 záp. m. 13.52	18	PONDELOK Alexandra	18
SOBOTA Anatol	19	UTOROK Peter	19
NEDEĽA Antonína	20	STREDA Basil	20
PONDELOK Monika	21	STVRTOK Viktor	21
UTOROK Irena	22	PIATOK Júlia	22
STREDA Juditka	23	SOBOTA Ivona	23
STVRTOK Ľudmila	24	NEDEĽA Zuzana	24
PIATOK Viktor	25	PONDELOK Urban	25
SOBOTA Gregor	26	UTOROK Filip	26
NEDEĽA Izidor	27	STREDA Ján	27
PONDELOK František	28	STVRTOK Božie telo	28
UTOROK Pankrác	29	PIATOK Magdaléna	29
STREDA Servák	30	SOBOTA Ferdinand	30
STVRTOK Bonifáč	31	NEDEĽA Angela	31
PIATOK Zofia			
vých. sl. 3.42 záp. sl. 19.24			
vých. m. 12.5			
záp. m. 1.34			

PREPĀCTE! Z OHĽADU NA VĒLKÉ
MNOŽSTVIO ORGANIZAČNÝCH MA-
TERIAĽOV BOLI SME NÚTENÍ VYNI-
MOČNE ZMIENIŤ NIEKTORE STÁLE
RUBRIKY. ZA POCHOPENIE SRDECNE
DAKUJEME.

NEUMÍTE SI PORADIT S RŮZNÝMI POTÍŽMI A ROZČILUJÍCÍMI VÁS ZÁLEŽITOSTMI? NAPISTE NÁMI
NÁM NA ADRESU: REDAKCE „ŽIVOT“ WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKIE 37, I. p. ODPOVÍME VÁM
A PORADÍME NA STRÁNKÁCH NÁŠEHO CASOPISU A V DOPISECH.

ŽIVOT
CZASOPISM
SPOŁECZNO
KULTURALNE

MALA LIPNICA

Sála miestneho klubu rolníka je preplnená. Všetci už čakajú. Prilis súne sa neoneskorili, asi dvadsať minút. Podávame si ruky na uviatanie, výmena pozdravov a už súti. Edwarda Paždiora, prvého tajomníka MV PZRS, Ferdynanda Pilcha, predsedu MNV a Stefana Smerdu, ričtára, ako aj dolupodpísaného zástupcu našej redakcie. Nasledovali volby predsedníctva schôdzkej a jej predsedu, ktorým sa stal kr. Ján Kovalík. Správu v mene ustupujúceho výboru prednesol kr. L. Tokar a návrhy reviznej komisie MS referoval kr. František Svetlák. Tak teda volebná schôdza pokračuje normálne.*

Malá Lipnica, zvaná niekedy aj Vyšnou, sa tiahne niekoľko kilometrov v doline potoka Syhle, ktorý vtéká spod z ľalek viditeľnej Babej hory. Dedinku založili roku 1608, ešte v časoch feudálneho pána Oravského hradu Juraja Thurzu. Prvým ríchiarom bol Ján Kráľ a prvými osadníkmi malo byť sedem valašských pastierov, ktorých sem prilákal dostaňok pastvin pre pasenie oviec. Dnes žije tu a treba povedať, že v príkladnej harmonii a spolupráci polské a slovenské obyvateľstva.

Za jeho národné a sociálne oslobodenie v prvých týždňoch 1945 prelievali svoju krv sovietski vojaci.

Dedina je podobne budovaná ako iné oravské obce. Ale volebná schôdza sa nekonala, ako sme sa v redakcii dozvedeli, pre príliš malý počet členov, čo na túto schôdzku prišli a tak sa teda namáhali iba funkcionári Spoločnosti a okresných orgánov. Po ceste ešte na chválu sa mám zaspäť v Jablonke, aby som sa tam stretol s predsedom KSCas Jánom Molitorom, Augustinom Andraškom, úradujúcim tajomníkom ÚV a Jánom Kovalíkom, predsedom Obvodného výboru Spoločnosti na Orave. Ďalej sme mali cestovať spolu.

Práve som cestoval cez Podvilk, keď začali starosti s autom. Malá porucha, ale predsa robi starosti, praskla totiž gumova hadička chladiča. Provizórne opravujem, pričítavam vodu a tak prichádzam do Jablonky. Tu kráka porada. Krajan Ignác Paniak, ktorého stretnutie ponuka svoju pomoc pri oprave. Rad pristávam, nechávam voz v Jablonke a ďalej cestujeme taxíkom (kr. Paniak skutočne pomohol, po návrate hadička bola uťesnená — pekne džakujiem).

Z Jablonky cesta vedie medzi tzv. „husté domy“ najskôr na západ, potom pretína pekný les a potok Syhlec, zatáča sa na sever, vinie sa pomedzi polia, pomedzi roztrúsené domy Malej Lipnice a neskôr prechádza na trásu, ktorá sa tiahne cez zalesnenú dolinu až na Smotanovu horu, pomenovanú takto po prenom richtárovi Veľký Lipnice Smotanovi, ktorý pochádzal z Bobrovec. Hoci voz ide veľmi pomaly, stále sa nadhadzuje na zlej ceste. Rozprávame o schôdzkej, na ktorú ideme. Krajan Kovalík je optimista a tentoraz nepredvída nijaké starosti s účasťou. A. Andrašák ihned dodáva: „Nijaké obavy. Keď sa dozvedeli, že budete vy z redakcie, dokonca povedali, že pripravia horúci popol na uviatanie...“

Ikyuje nás rudovalý štát. Aj v polnohospodárstve môžeme raznamenať kladné zmeny, ktoré uľahčujú prácu rolníka a prinášajú výdatne zvýšenie úrody. V Malej Lipnici sú chovajú stále viac dobytka a ošpaných, predovšetkým sú však známi ako chovateľia hydry. Elektrický prúd, ktorý sem majú zaviesť budúci rok a iné plány miestnych orgánov a obyvateľstva pre rozvoj dediny sú rokov predsedu tunajšej miestnej skupiny otvára schôdzku. Potom je uviatanie hostí z Ústredného výboru, Obvodného výboru KSCas a zástupcov miestnych orgánov: súti. Edwarda Paždiora, prvého tajomníka MV PZRS, Ferdynanda Pilcha, predsedu MNV a Stefana Smerdu, ričtára, ako aj dolupodpísaného zástupcu našej redakcie. Nasledovali volby predsedníctva schôdzkej a jej predsedu, ktorým sa stal kr. Ján Kovalík. Správu v mene ustupujúceho výboru prednesol kr. L. Tokar a návrhy reviznej komisie MS referoval kr. František Svetlák. Tak teda volebná schôdza pokračuje normálne.*

Toto sú problémy, ktorými žijú občania celej dediny a preto neopomenu ani volebnú schôdzku, hoci v diskurze na prvom mieste bola starostlivosť o ďalší rozvoj kulturnej práce, udržanie slovenčiny, rozvíjanie organizácia aktivity a užšia spolupráca s našou redakciou.

Miestna skupina KSCas má 52 členov. V diskurzii sa celkom správne poukázalo, že tento počet môže byť značne vyšší len keď práca výboru MS bude aktívnejšia. Všetci členovia si riadne plnia svoje povinnosti, platia členské príspevky a život tu má 109 stálych predstaviteľov.

Našim čitateľov nemusím predstavovať umelčké výsledky dosiahnuté súborom piesni a tancov Spoločnosti z Malej Lipnice. Tento súbor, ktorý dobre poznáme z početných vystúpení a z našich fotoreportáží sa teší vo svojom prostredí zaslúženému uznaniu, žiaľ, súčasne je ho práca ochabla. Príčinou je odchod niekoľkých členov do nového súboru v Kicoroch, ktorý vznikol vtedy, keď sa tamoxia miestna skupina Spoločnosti osamostatnila.

V diskusii sa dožadovali, aby lipnický súbor opäť začal

ČLENOVIA NOVOZOLENÉHO VÝBORU A REVIZNEJ KOMISIE MS KSCAS V MALEJ LIPNICI, UPROSTRED PRESEDZA MS KR. FRANTIŠEK SVETLÁK

činne pracovať. Sú tu spoločenské požiadavky a reálne možnosti koopovať do súboru nových členov spomedzi mnohých nadaných a ochotných kandidátov. Ale pre rovinutie kultúrnej práce miestnej skupiny v Malej Lipnici je potrebná väčšia starostlivosť a pomoc Obvodného výboru a Ústredného výboru KSCas, akou je zaistenie odbornej inštruktáže a školenia, doplnenie chýbajúcich hudovalých nástrojov.

Kladne sa vravelo o práci tunajšej klubovne, v ktorej sú však známi ako chovateľia hydry. Elektrický prúd, ktorý sem majú zaviesť budúci rok a iné plány miestnych orgánov a obyvateľstva pre rozvoj dediny sú rokov predsedu tunajšej miestnej skupiny otvára schôdzku. Potom je uviatanie hostí z Ústredného výboru, Obvodného výboru KSCas a zástupcov miestnych orgánov: súti. Edwarda Paždiora, prvého tajomníka MV PZRS, Ferdynanda Pilcha, predsedu MNV a Stefana Smerdu, ričtára, ako aj dolupodpísaného zástupcu našej redakcie. Nasledovali volby predsedníctva schôdzkej a jej predsedu, ktorým sa stal kr. Ján Kovalík. Správu v mene ustupujúceho výboru prednesol kr. L. Tokar a návrhy reviznej komisie MS referoval kr. František Svetlák. Tak teda volebná schôdza pokračuje normálne.*

Spoločnosť je jedným zo spoluúžívateľov. No súčasne upozorňovali na nevyhnutnosť lepšie hospodára s klobivom náradím, ktoré vniesla Spoločnosť a na potrebu takých foriem práce, aby výbor miestnej skupiny bol v tejto klobovni skutočne spoluhospodárom. Padli aj návrhy na adresu Obvodného výboru KSCas na dioptrické klubové naradia. Boli aj žiadosti o prisun kníh v slovenčine, ktorých je tu nedostatoč. Vravelo sa aj to, že učitelia už roky sa nezapájať do práce Spoločnosti a ako vždy vrele ich všetkých pozývali do spolupráce so Spoločnosťou, aby pomáhali výboru miestnej skupiny v kultúrnej práci.

Všetci diskutanti, tak členovia Spoločnosti, ako aj zástupcovia miestnych orgánov veľa pozornosti venovali dobrej spolupráci miestnej KSCas s mestným národným výborom a s inými organizačiami, ktoré pôsobia v tejto obci. Uvádzali mnohé príklady z tejto oblasti, ktoré by dokonca mohli byť vzorom. Tieto výsledky tesa, lebo prispievajú k celkovému rozvoju dedinky a jej obyvateľov, k rozvoju prace, ktorú vede Spoločnosť a k haramonickému spolunažívaniu suseda so susedom, Slováka s Poliacom — obyvateľov jednej krajiny, občana s úradom, hoci sú tu ešte veci, ktoré si vyzadujú hlbší rozhlad pri riadení. Ale o tom už inokedy.

Adam Chalupec

* Zoznam funkcionárov MS KSCas z Malej Lipnice zvolených 22. marca 4.r. uvárejújeme na str. 10.